

Institutt for lingvistiske, litterære og estetiske studier

ÅRSRAPPORTER

2017

Forskergruppene
Samlingene
Forskerskolene

Innholdsfortegnelse

Innledning	1
Forskergruppene	
Antikken og den klassiske tradisjonen	2
Digital kultur	3
Elektronisk litteratur	5
Historie, retorikk og resepsjon	7
LaMoRe - Language Models and Resources	8
Mellomalderfilologi	10
Nordisk litteratur	12
Nordisk språk	13
Radikal filosofi og litteratur	15
Rett, retorikk og litteratur	17
Sosiolingvistikk og språkendring	18
Strategiar for språkkompetanse	22
Teater – Scene og scenisk uttrykk	24
Tekst, Handling, Rom	26
Vitensbilder	28
Samlingene	
Språksamlingane	31
Det nørøne arkivet ved LLE	33
Målføresamlingen	35
Stadnamnsamlinga	37
Talebanken	38
Teaterarkivet	39
Forskerskolene	
Forskerskolen i litteratur, kultur og estetiske fag	41
Forskerskolen i lingvistik og filologi	42

Innledning

15 forskergrupper har levert årsrapport for 2017. Forskergruppen Arkitektur og byforskning hadde ingen aktivitet i 2017, og er nå lagt ned. Forskergruppen Visuell kultur hadde heller ingen aktivitet dette året, men vil ta opp igjen virksomheten i 2018.

Forskergruppene involverer alle de vitenskapelige ansatte, mange av våre stipendiater og midlertidig ansatte, samt en god del av våre masterstudenter. Årsrapportene viser mangfoldet av all den forskningsvirksomhet som foregår ved LLE. Gjennom hele året har det foregått ulike typer aktiviteter, som internasjonale konferanser, internseminarer, workshops, nettverksmøter og lesegrupper, publikasjoner og foredrag, tilbakemelding på artikler og prosjektplanlegging, og tiltak innenfor rammen av ph.d.-utdanningen. Forskergruppene har ingen grunnfinansiering, men mottar mindre beløp fra instituttet etter søknad (småforskmidler og annuum). Når noen av forskergruppene har påtatt seg ansvar for deler av ph.d.-utdanningen, kunne en kanskje vurdere en annen finansieringsmodell.

Instituttet har ansvar for seks av UiBs samlinger (Det norrøne arkivet ved LLE, Målføresamlingen, Språksamlingene, Stadnamnsamlinga, Talebanken og Teaterarkivet). Mye av virksomheten til samlingene er knyttet til digitalisering av materiale.

Arbeidet med språksamlingene, som UiB har overtatt fra UiO, er en ressurskrevende aktivitet. Departementets rammebevilgning på 6 mill kr er ikke tilstrekkelig til å utføre alle nødvendige oppgaver. Språksamlingene forvaltes nå av UB og driftsorganisasjonen er under etablering. Det arbeides også for å samordne og samlokalisere Språksamlingene med Målføresamlingen, Stadnamnsamlinga og Talebanken. Arbeidet med instituttets egne samlinger er blitt skadelidende av at fakultetet ikke erstattet arkivarstillingen da vedkommende sluttet.

Det ble utviklet søknader i ulike miljø ved LLE i 2017. Søknadene til ERC og BFS hadde suksess, og det lyktes å knytte to Madame Curie-stipendiater til LLE, som begge begynner 2018. FRIPRO-søknadene ble derimot ikke innvilget.

Nytt i 2017 er bl.a. det målrettede arbeidet med middelalderklyngen, der flere fra LLE er involvert.. Det har også vært samarbeid medieklyngen, Litteraturhuset og en rekke andre partnere.

Instituttet har også ansvaret for elektronisk forskningsinfrastruktur, og har leidet infrastrukturprosjektene CLARINO og INESS og deltatt på CLARIN ERIC.

Årsrapport

Antikken og den klassiske tradisjonen

Gruppa har per januar 2017 følgjande medlemmar:

Matti Garnes Wiik, førsteamanuensis (latin), gruppeleder

Knut Ove Arntzen, professor (teatervitenskap)
Jørgen Bakke, førsteamanuensis (kunstvitenskap)
Aidan Keally Conti, førsteamanuensis (latin)
Tormod Eide, førsteamanuensis emeritus (gresk og latin)
Per Olav Folgerø, førsteamanuensis (kunstvitenskap)
Margareth Hagen, dekan, professor (italiensk)
Keld Hyldig, førsteamanuensis (teatervitenskap)
Bente Knold Kiilerich, professor (kunstvitenskap)
Ståle Johannes Kristiansen, førsteamanuensis (kunstvitenskap)
Henning Laugerud, førsteamanuensis (kunstvitenskap)
Arild Linneberg, professor (allmenn litteraturvitenskap)
Simon Malmberg, professor (arkeologi)
Pär Sandin, professor (gresk)
Jens Eike Schnall, førsteamanuensis (norrønt)
Camilla Skalle, førsteamanuensis (italienska)
Sissel Undheim, førsteamanuensis (religionsvitenskap)
Gjert Frimann Vestrheim, professor (gresk)
Matti Garnes Wiik, førsteamanuensis (latin)
Erik Østby, professor emeritus (arkeologi)

Martin Sand, doktorand (gresk)
Florian Schreck, stipendiat (norrønt)

Aktivitetar i 2017

Gruppa har hatt følgjande seminarframlegg:

Maria Chiara Castro: Education in Ancient Rome
Jógvan Helge Gardar: Nostalgia and Roman Historiography
Gjert Vestrheim: Utkast til kapittel frå lærebok i antikk retorikk: innledning
Gjert Vestrheim: Utkast til kapittel frå lærebok i antikk retorikk: Talegenrer

Gruppa planlegg å halda fram med seminaraktivitet der forskarar legg fram material til drøfting. I tillegg tek vi sikte på å ha gjesteførelingar og innlegg frå studentar som held på med sine oppgåveprosjekt både på bachelor- og masternivå.

I samband med omlegginga av emneporteføljen etter arbeidet med HF2018 vil vi òg bruka seminarinnlegga og førelingane til å gjera faga gresk og latin meir synlege mellom studentar på andre fag.

Matti Wiik

2017 Report for the Digital Culture Research Group at UiB

Members

Leader: Jill Walker Rettberg
Senior researchers: Daniel Apollon, Scott Rettberg, Rolf Beev, Myriam Coco (IF), Gilda Seddighi (SKOK), Aud Gjersdal (UB)
PhD Candidates: Daniel Jung, Elisabeth Nesheim, Henning Skarbø
Affiliates: Dr Maud Ceuterick (independent), Dr Anne Karhio (NUI Galway)

Externally funded projects in 2017

- **Nytte av samtaleagent med kunstig intelligens og maskinlæring i mestring og endring av levevaner.**
The department's first public sector PhD-project started up in August 2017, with Digital Culture alumni Henning Skarbø returning to UiB to do a PhD after several years working in e-learning in the health sector. Supervisors are Jill Walker Rettberg, Cathrine Bjorvatn (Helse Bergen/UiB) and Birgitte Berentsen (Helse Bergen). We have already heard positive reactions from medical researchers about this innovative combination of research in the humanities and in medicine.
- **INDVIL: Innovative Data Visualization and Visual-Numeric Literacy**
NFR. PI: Martin Engebretsen, UiA) (2016-19) Jill Walker Rettberg is a co-investigator, and has been participating in regular meetings. The project will pay for a full semester of JWR's time spring 2018. See <http://indvil.org/>
- **BRCA-Chatbot: The BREast CANcer Chatbot. A new web-based tool to improve and personalize genetic counselling of breast cancer patients.** (NOK 4 mill from Rosa sløyfe, PI Cathrine Bjorvatn, UiB/Helse Bergen)
This project was funded in September 2017, and is related to Henning Skarbø's project as it uses similar ideas and technology. No money goes directly to UiB, but Jill Walker Rettberg is a member of the advisory board. We expect one or more co-publications.

Other Activities

In addition to **regular research group meetings** during the spring semester of 2018, we hosted **open lectures by Elizabeth Losh and Stuart Moulthrop**. Jill Walker Rettberg attended the NATO SPS information meeting in Oslo. We [organised a public meeting on data visualization with NCE Media \(medieklyngen\)](#) on 16.05.2017, as part of the INDVIL project.. A lot of time was spent **applying for external funding**, and the ERC application was successful! The FRIPRO application was not, but led to **useful connections for potential future collaborations** the Norwegian Citizen Panel (Norsk medborgerpanel) at DIGSSCORE at UiB, with Medical Visualization research at UiB's Visual Computing Forum (MN-fak), and with Bergen kunsthall. Maud Ceuterick submitted a **Marie Curie postdoc application**. Jill Walker Rettberg and Scott Rettberg spent the autumn semester on sabbatical in the USA, JWR at MIT and attending research group meetings at Microsoft Research New England, and SR with a joint appointment at Brown and MIT. The **French edition of Daniel Apollon's anthology on critical digital editions** was published, and he also completed a book chapter on fluidity and fixity in neotexts, due to be published in 2018.

Funding from UiB

We received 8000 kr from LLE for visits from Elizabeth Losh and Stuart Moulthrop. Each held a guest lecture, Losh on Trump's tweets, for about 30 listeners, and Moulthrop on VR, in a seminar held in collaboration with the Electronic Literature Research Group. Losh's visit was co-funded by UPED, and she also gave a talk for them, attended by about 50 people. JWR's flights to Oslo for the NATO SPS meeting were also funded by the dept, but did not lead to applications for funding.

Applications for external funding submitted in 2017

Funded: ERC-CoG: MACHINE VISION: Machine Vision in Everyday Life: Playful Interactions with Visual Technologies in Digital Art, Games, Narratives and Social Media (Jill Walker Rettberg).

Not funded: FRIPRO: Machine Vision and the self: representation of the individual in digital visual technologies (Jill Walker Rettberg).

Under evaluation: H2020-MSCA-IF-2017 (postdoc): Affirmative Post-Cinema: Narrative and Aesthetic Responses to Gender and Power (Maud Ceuterick/Jill Walker Rettberg) *Results expected Feb 2018.*

Plans for 2018

The ERC grant, MACHINE VISION, will start in August 2018, and we will advertise three PhD positions that will start in January 2019. The PhD candidates will study machine vision from an aesthetic and cultural perspective, as thematised and simulated in 1) narratives (e.g. sci-fi novels, movies, TV shows or electronic literature) 2) digital art and 3) computer games.

During the spring semester, JWR will be bought out of teaching by the INDVIL project, and will write two papers on the epistemology of data visualisation. We will consider applying for FRIPRO 2018 in collaboration with the Electronic Literature Research Group, but this may be led by the E-Lit group. We will continue to collaborate with the E-Lit research group, as there is significant overlap in members and interests. However, we agree with the HUMEVAL report which found that the differences in focus are strong enough that it is productive to have two formal groups. Fulbright scholar Mia Zamora will continue her collaboration with Bergen public library this spring, with a workshop exploring youth and digital self-representation. Daniel Jung continues his work on digital culture and the ethics of scholarly publishing, with a talk at the University Library planned for 8 Feb. We plan to hold weekly research group meetings on Thursdays at 12:15 with an emphasis on support during the process of research. The first meeting was on Jan 11, 2018.

Scholarship published in 2017

Apollon, Daniel, Philippe Régnier & Claire Bélisle (eds.) *L'édition critique à l'ère numérique*. Paris: L'Harmattan.

Rettberg, Jill Walker. "Hand Signs for Lip-Syncing: The Emergence of a Gestural Language on Musical.ly as a Video-Based Equivalent to Emoji." *Social Media + Society*, October 24, 2017. doi:10.1177/2056305117735751.

Rettberg, Jill Walker. "Apps as Companions: How Quantified Self Apps Become Our Audience and Our Companions." In Ajana, Btihaj (ed.) *Self-Tracking: Empirical and Philosophical Investigations*. Basingstoke: Palgrave, pp 27-42. doi: 10.1007/978-3-319-65379-2_3

Rettberg, Jill Walker. "Biometric Citizens: Adapting Our Selfies to Machine Vision." In Kuntsman, Adi (ed.) *Selfie Citizenship*, Basingstoke: Palgrave.

Albury, Kath, Tama Leaver, Alice Marwick, Jill Walker Rettberg and Theresa Senft. "The Selfie Course: More than a MOOC." In Rebecca Bennett and Mike Kent (eds.) *Massive Open Online Courses and Higher Education: Where to Next?* London: Routledge.

2017 Report for the Electronic Literature Research Group at UiB

Leadership: Professor Scott Rettberg is the research group leader as of Jan. 1, 2018.

Membership: In 2017, the following were frequent participants in our activities:

- Professor Scott Rettberg (leader)
- Professor Jill Walker Rettberg
- Associate Professor Daniel Apollon
- Stipendiat Elisabeth Nesheim
- Stipendiat Álvaro Seiça
- Stipendiat Patricia Tomaszek
- Post-doc researcher Anne Sofia Karhio
- Database developer Stein Magne Bjørklund
- UiB Librarian Aud Gjersdal

External/visiting members:

- Fulbright Scholar Jason Nelson (2016-17)
- Fulbright Scholar Mia Zamora (2017-2018)
- Professor 2 Mary Flanagan
- Odile Farge (Paris 8 University)
- Associate Professor Eric Dean Rasmussen (University of Stavanger)
- Hannah Ackermans (Univeristy of Utrecht)

Activities in 2017:

The Electronic Literature Research group was initiated in 2011, and operates separately from Digital Culture research group, with which it is still closely affiliated. A number of joint meetings with the Digital Culture research group were held in 2016, and PhD researcher training is administered jointly through the two research groups. The research group met regularly.

In 2017 the group was primarily focused on Ph.D. researcher training, on participating in events including guest lecturers from international scholars, on developing new international ties, and continuing development and support of the *Electronic Literature Knowledge Base*, the open-access research database which is currently the most extensive online resource in the field of electronic literature. We also organized an international seminar on the Poetics and Politics of Virtual Reality.

Research group members had a number of significant research publications in 2017, including a number of journal articles and book chapters. Group members including Scott Rettberg, Jill Walker Rettberg, Anne Karhio, Mary Flanagan, Jason Nelson, Mia Zamora, Elisabeth Nesheim, Álvaro Seiça international conferences related to digital media aesthetics and electronic literature, notably including seven presentations by group members at the Electronic Literature Organization conference.

Jill Walker Rettberg and Scott Rettberg spent the autumn 2017 semester on sabbatical in the USA, JWR at MIT and attending research group meetings at Microsoft Research New England, and SR with a joint appointment at Brown and MIT. In addition, they gave a number of guest lectures, with JWR speaking at Brown and MIT, and SR speaking at Brown, MIT, the Nobel Peace Prize Forum, Winona State University, Plymouth State University, UC Berkeley, the Berkeley Center for New Media, and UC Santa Cruz.

Scholarly work continues apace. Álvaro Seiça in 2017 completed and submitted his dissertation *setInterval() Time-Based Readings of Kinetic Poetry*. Scott Rettberg completed the draft of his book *Electronic Literature*, to be published during the same period. Post-doc researcher Anne Karhio also has several significant publications related to electronic literature in press. One of the main functions of our group is to regularly review and discuss work-in-progress. Odile Farge submitted an Marie Curie postdoc application.

During 2017 semester, continued our collaboration with the Bergen Public Library, producing several public events with electronic literature authors to Bergen audiences and assisting the library with producing a European Culture-funded international award and exhibition of electronic literature. We continue to collaborate with the UiB library on projects including a special collection of ephemera and documents related to the field of electronic literature, which has now been established in the library's special collections. With the UiB library we are now also engaged in a project with the National Library of Norway to archive electronic literature produced in Norway or with significant connections to Norway.

We are engaged in collaborations with four universities: Jagellonian University in Krakow, Poland, the National University of Ireland-Galway, City University of Hong Kong, and University of California, Berkeley.

Funding received in 2016:

We received departmental funding in support of a seminar on the Poetics and Politics of Virtual Reality held in May 2016 in Bergen. We also were awarded a Peder Sather grant for 2017/18 collaboration with the Berkeley Center for New Media at UC Berkeley.

Plans for 2018:

In 2018, two of our Ph.D. candidates are expected to defend their dissertations. Bringing them to completion will be one of our primary goals. We are collaborating with the Berkeley Center for New Media on a seminar on Electronic Literature as a Framework for the Digital Humanities and in addition will host two UC Berkeley researchers for visits in May 2017. We will likely apply for funding in 2018 in support of collaborative research projects with UC Berkeley and City University of Hong Kong developing new national and/or European grant proposals related to electronic literature. We will participate in a number of joint activities with our library partners, including the European Culture project led by the Bergen Public Library. We will also continue to develop and lead the *Electronic Literature Knowledge Base*. We will also develop our new collaborations with our international partners. Several guest researchers are scheduled to join us for visits during the Spring 2018 semester, and events will take place around their visits.

Årsrapport 2017

Forskergruppen HRR (Historie, retorikk, resepsjon)

Leder pr. 1/1 2018: Professor Erik Bjerck Hagen

Vårsemesteret gikk med til å ferdigstille to artikler til Kulturrådets antologi *Kulturforhandlinger* (2018) under forskningsprogrammet *Kunst, kultur, kvalitet*. En av artiklene kommer også i en engelsk oversettelse. Forfattere av artiklene har vært Bjerck Hagen, Vassenden, Sejersted, Hamm og Helmich Pedersen.

I høstsemesteret har vi forsøkt å komme tilbake til normal seminarvirksomhet og har hatt to innlegg:

Christine Hamm: "Om Toril Mois bok *Revolution of the Ordinary*"

Frode Helmich Pedersen: "Om narratologisk analyse av sakprosa"

Vi regner med å trappe opp seminarvirksomheten i 2018, med planlagte innlegg av Vassenden, Ytre-Arne og andre.

Forskergruppen faste deltagere 2017

Professor Erik Bjerck Hagen
Professor Eirik Vassenden
Førstelektor Frode Helmich Pedersen
Professor Jørgen Magnus Sejersted
Førsteamanuensis Anders Kristian Strand
Førsteamanuensis Peter Svare Valeur
Førsteamanuensis Pål Bjørby
Førsteamanuensis Heming Gujord
Professor Christine Hamm
Stipendiat Ingrid Nestås Mathisen
Stipendiat Inga Henriette Undheim
Professor emeritus Per Buvik
Førstelektor Anders Gullestad
Stipendiat Synne Ytre-Arne
Lektor Elin Stengrundet
Forskingsassistent Erlend Lisberg
Post-doc.-stipendiat Espen Ingebrigtsen
Stipendiat Sofie Marhaug

Forskningsgruppen *LaMoRe* — Årsrapport 2017

Language Models and Resources

Koenraad De Smedt

11. januar 2018

1 Medlemskap og ledelse

- Seniorforskere: prof. Koenraad De Smedt (leder), prof. Helge Dyvik, prof. Christer Johansson, førsteaman. Victoria Rosén, forsker Paul Meurer, førsteaman. (vikar) Cheikh M. Bamba Dione.
- Teknisk konsulent: Sindre Sørensen.
- Stipendiater og PhD-studenter: Gyri Smørdal Losnegaard, Vibeke Rønneberg.
- Masterstudenter: Asgeir Almklov, Sadika Parvin Tamanna, Toril Larsen, Joakim Vea.

2 Forskningsgruppens aktiviteter

LaMoRe forsker på språkmodeller ved hjelp av komputasjonelle, formelle og empiriske metoder, vitenskapelig forankret i teoretisk og formell lingvistikk, datalingvistikk, korpuslingvistikk, oversettelsesteori og eksperimentell psykolingvistikk. Forskningsgruppens prosjektportefølje har i 2016 hatt hovedvekt på drift av forskningsinfrastruktur i form av lingvistiske databaser, verktøy og tjenester. Pga. sidetallsgrense rapporteres de viktigste samarbeidsaktivitetene, ikke all individuell forskning. Forøvrig vises til annen rapportering og evaluering, og til informasjon på [gruppens nettside i Cristin](#).

2.1 Evaluering og priser

LaMoRe leverte en rapport til Forskningsrådets evaluering (HumEval) og fikk skåre 4/5. Paul Meurer fikk prisen *Steven Krauwer Award for CLARIN Achievements*.

2.2 Samarbeidsprosjekter

LaMoRe leder [CLARINO](#), en nasjonal infrastruktur med støtte fra Forskningsrådet. Oppbyggingsfasen, som ble avsluttet i 2017, har ved UiB resultert i et datadepot (i samarbeid med Universitetsbiblioteket) og flere tjenester for håndtering, søk og analyse av språkdata. Ved andre institusjoner i konsortiet er det også bygd opp datadepoter og tjenester. Drift og vedlikehold av CLARINO-tilbudet ved UiB gjennomføres med støtte fra UB og instituttet, ifølge forpliktelsen fakultetet har påtatt seg i fem år fremover.

LaMoRe ledet infrastrukturprosjektet [INESS](#) til sluttdatoen 30. juni. Dette arbeidet har resultert i en infrastruktur som tilbyr tilgang til flere enn 200 trebanker, deriblant en stor norsk LFG-trebank med de mest detaljerte analysene hittil. Forskningsgruppen jobber med veiledning, vedlikehold, tilpasning og videreutvikling i samarbeid med nye brukere. Dette arbeidet med drift og vedlikehold gjennomføres med støtte fra instituttet, ifølge forpliktelsen instituttet har påtatt seg i fem år fremover. INESS er blitt integrert i CLARINO.

LaMoRe deltar i [CLARIN ERIC](#) under en kontrakt ifm. National Coordinators' Forum og Board of Directors. LaMoRe deltok på bl.a. CLARINs NCF-møte (20.–21. juni), Årskonferanse (18.–20. september), RDA-C2CAMP-møtene (15.–16. november), Generalforsamling (27.–29. november) og L2-workshop (6.–8. desember). LaMoRe er partner i Nordic CLARIN Network (NCN) og deltok på NCN-møter (3.–4. mai, 27.–28. oktober, 11.–12. desember).

LaMoRe bidrar til koordinasjon av [ELRC](#)-aktiviteter i Norge og deltok på ELRC-konferanse og Language Resources Board (7.–8. november).

2.3 Forskerutdanning

Forskerutdanning skjer hovedsaklig gjennom Forskerskolen for språkvitenskap og filologi ved UiB og Nasjonal forskerskole for språkvitenskap og filologi.

3 Mottatt støtte fra instituttet

LaMoRe mottok støtte til trykk av festskriftet til Helge Dyvik og til deltagelse på MONS17. Festskriftet er også publisert i [BeLLS-serien på nettet](#).

4 Forskningsresultater og formidling

Det vises til nettsidene om [INESS](#) og [CLARINO](#) for en oversikt over leverte vitenskapelige data og verktøy. Det er uheldig at vitenskapelig produksjon av data og verktøy ikke verdsettes på betydelig måte.

Forskergruppen arbeider med å promotere NorGramBank som ressurs for språkforskere og andre.

For en oversikt over publikasjoner henvises til gruppens nettside i [Cristin](#).

LaMoRe var medorganisator for MONS17.

5 Forskningsgruppens planer

LaMoRe vil sende inn en ny søknad om et prosjekt CLARINO-PLUS i NFRs infrastrukturprogram. Målet er oppdatering og utvidelse av CLARINO. I mellomtiden fortsetter LaMoRe i 2018 med drift av den etablerte infrastrukturen. Bærekraftig drift, vedlikehold og oppdatering av systemene i forskningsinfrastrukturene forutsetter en driftsmodell med forutsigbar finansiering av en permanent bemanning og regelmessig utskiftning og oppgradering av kritiske IT-systemer. Den nåværende bemanningen er tilstrekkelig for å holde basissystemene i drift, men det mangler personale for nødvendig brukerstøtte. Det er usikkerhet knyttet til hvorvidt Uni Research Computing kan yte den avtalte driftsstøtten. Det er også usikkerhet knyttet til hvem som har ansvar for betaling av Norges medlemsavgift til CLARIN ERIC. Forskergruppen ser frem til HF sin strategi for drift av infrastruktur.

Årsrapport 2017: Forskargruppe i mellomalderfilologi

Leiargruppe pr. 1. 12. 2017

Aidan Keally Conti (latin, mellomalderfilologi)

Ugnius Mikucionis (norrønt, nordisk)

Florian Schreck (norrønt, vitenskapshistorie)

Medlemmer:

Senior: Ugnius Mikucionis, Aidan Conti, Odd Einar Haugen, Jens Eike Schnall, Åslaug Ommundsen, Kari Haugland, Gjert Vestheim, Laura Saetveit Miles, Henning Laugerud, Pär Sandin

Postdoktorer: Helen Leslie-Jacobsen

Stipendiater: Florian Schreck, Robert Paulsen, Zuzana Stankovitsová, Juliane Tiemann

Masterstudenter: Andrea Rocca

Eksternmedlemmer: Edel Maria Porter (Universidad de Castilla-La Mancha), Maria Luisa Capparrini (Università degli Studi di Ferrara), Bergsveinn Birgisson, John-Wilhelm Flattun (Universitetsbibliotek), Inga Bērziņa, Enok Groven, Jonas Wellendorf (UC-Berkeley), Ingvil Brügger Budal (NLA), Nina Stensaker, Tom Hellers (Museumvest), Sverre Bagge (UiB emeritus), Kristin Hartveit (Universitetsbibliotek), Kristel Zilmer (HVL), Else Mundal (UiB emerita), Hilde Stoltz, Eldar Heide (HVL), Torbjørn Andersen, Charlotte Wenke, Bente Lavold (Nasjonalbiblioteket), Heidi Djuve (University of Aberdeen), Stefan Drechsler (University of Aberdeen), Astrid Marner (Københavns Universitet).

Aktiviteter 2017

Medlemmer i forskergruppen var ansvarlig for the 11th Bergen International Postgraduate Symposium in Old Norse Studies 2017 (3-5 april (Helen Leslie-Jacobsen, Jens Eike Schnall))

I tillegg avholdte forskergruppen følgende foredrag:

19.10. Viktória Gyönki, torsdag, kl. 14.15-16.00 Outlaws in the younger Sagas of Icelanders

24.10. Eldar Heide, tirsdag, kl. 14.15-16.00 Er det så sikkert at alle er namn?

14.11. Inga Berzina, tirsdag, kl. 14.30-16.00 Mara - uttrykk for fri kvinnelig seksualitet

Mottat midler og bruk av disse:

7000 NOK Gjesteforsker Albert Derolez. Besøk måtte avlyses pga helse.

5000 NOK Tildelt for bøker. Forskergruppen kjøpte inn:

The Routledge Research Companion to the Medieval Icelandic Sagas. Edited by Ármann Jakobsson, Sverrir Jakobsson

The Saga of Didrik of Bern

Dictionary of Medieval Latin from British Sources: Fascicules X-XVII (8 vols)

Publikasjoner knyttet til forskergruppens aktiviteter:

Haugen, Odd Einar. Legenda om Cosdroe og Eraclius i tekst og bilete. I: *Skandinavische Schriftlandschaften*. Vänbok till Jürg Glauser. Gunter Narr Verlag, 2017. ISBN 978-3-7720-8628-1. s. 53-58.

Haugen, Odd Einar. Levels of Granularity: Balancing Literary and Linguistic Interests in the Editing of Medieval Texts. I: *Philology Matters! Essays on the Art of Reading Slowly*. Brill Academic Publishers, 2017. ISBN 9789004315112. s. 118-135

Laugerud, Henning. En reformasjon av blikket? Skrift, bilder og synskultur i det etter-reformatoriske Danmark-Norge.. I: *Reformasjonstidens religiøse bokkultur cirka 1400-1700: tekst, visualitet og materialitet*. Novus Forlag, 2017. ISBN 978-82-7965-347-9. s. 208-243.

Mikucionis, Ugnius. Recognizing a dvergr: Physical Status and External Appearance of dvergar in Medieval Nordic Sources (8th–13th century). *Roda da Fortuna* 2017; Volum 6.(1) s. 55-98.

Miles, Laura Sævetveit. An Unnoticed Borrowing from the Treatise Of Three Workings In Man's Soul in the Gospel Meditation *Meditaciones Domini Nostri*. *Journal of the Early Book Society* 2017; Volum 20. s. 277-284

Søknad om eksterne prosjektmidler:

Helen Leslie-Jacobsen, postdoktor og medlem av ledelsesgruppe fra 2012-2016, tildelt BFS starting grant for prosjekt om Magnus Lagabøtes landslov.

Forskergruppen søkt til Universitetsfondet om midler for å holde en workshop med tittel "Relevant Receptions: Today's Medieval Presence." (ca 35000 NOK). Resultatene blir tildelt i mars 2018.

Planer for 2018

I 2018 skal medlemmer av forskergruppe ta ansvar for den 12. Bergen International Postgraduate Symposium in Old Norse Studies. Også skal gruppen holde en rekke foredrag. Hvis forskergruppen blir tildelt midler fra Universitetsfondet skal en workshop holdes på høsten.

Aidan Conti, for Leiargruppe

Forskergruppen Nordisk litteratur, rapport for 2017

Ledere av forskergruppen for 2017 har vært Jørgen Sejersted (frem til 1.6.) og Eirik Vassenden.

Medlemmer 2017

Pål Bjørby (1.aman.)
Heming Gujord (1.aman.)
Anders Gullestad (1.aman.)
Christine Hamm (professor)
Jørgen Sejersted (professor)
Eivind Tjønneland (professor)
Inga Undheim (stip)
Ingrid Nestaas Mathisen (stip)
Øygunn Skodvin Prestegård (stip)
Fredrik Parelius (stip, fom. 1.8.)
Are Bøe Pedersen (stip., fom 1.8.)
Eirik Vassenden (professor)

Eksternt medlem av gruppen har vært Beatrice Reed (stipendiat, UiO)

Aktivitet

Forskergruppen Nordisk litteratur brukte deler av 2016 på arbeidet med en innføringsbok for vårt 100-nivå, *Dei litterære sjangrane*, og arbeidet med å ferdigstille denne fortsatte også inn i første halvdel av 2017. (Boken er i skrivende stund akkurat kommet i handelen). Arbeidet med å revidere disse grunnemnene ble på det nærmeste ferdigstilt i løpet av høsten 2017.

Øvrig aktivitet var tilbake til det ordinære formatet med tekstbaserte seminarer, og her var aktiviteten god gjennom hele året. Følgende samlinger ble avholdt:

Våren 2017

- 31.1. Heming Gujord om Kjartan Fløgstad, og Christine Hamm om Vigdis Hjorths *Arv og miljø*
- 14.2. Elin Stengrundet om Wergelands "For Arbeidsklassen", og Christine Hamm om Medeia-skikkelsen fra Evripides til Stridsberg
- 12.4. Anders Marcussen Gullestad om "Kampen om arbeiderlitteraturen på 1970-tallet"

Høsten 2017

- 22.8. Are Bøe Pedersen og Fredrik Parelius: Prosjektpresentasjoner fra nye stipendiater
- 5.9. Heming Gujord om Fløgstads *U2*, og Ingrid Nestås Mathisen om "Kva er arbeiderlitteratur?"
- 19.9. Beatrice M. G. Reed: Artikkeltkast
- 31.10. Christine Hamm om Undsets "Return to the Future", og Are Bøe Pedersen om Holbergs *Jødisk historie*
- 14.11. Inga Undheim om Holberg og komedien, og Fredrik Parelius om Olav H. Hauges "Eldberget"
- 28.11. Ingrid Nestås Mathisen om Uppdals *Stigeren*, og Eirik Vassenden om "Litteratur og demokrati"

Forskergruppen planlegger å fortsette med regelmessige tekstseminarer der stipendiater og ansatte kan legge fram tekstutkast. Første møte er allerede avholdt i vår, og seks ytterligere møter er satt opp for vårsemesteret – her vil både fast ansatte, vikarer og stipendiater bidra. Et mål for det kommende året er å utarbeide et forskningsprosjekt fagmiljøet kan samarbeide om mtp. NFR- og/eller ECR-frister i siste halvdel av 2018 eller (mer realistisk) i 2019.

24.1. 2018

Eirik Vassenden

Forskargruppe i nordisk språk

Årsmelding for 2017

Leiargruppe: Torodd Kinn (leiar), Ann-Kristin Helland Gujord, Ragnhild Lie Anderson

Grappa har ikkje noka formell medlemsliste, men reknar fast og mellombels tilsette på nordisk språk, norsk som andrespråk (studiefaget) og språksida av nordisk fagdidaktikk som medlemmar. Masterstudentar og emeriterte deltek òg. Tilsette og studentar frå andre fagfelt er velkomne med innlegg som passar.

professorar, førsteamanuensar: 12
postdoktorar: 0
stipendiatar: 5
universitetslektorar, førstelektorar: 3
masterstudentar: ca. 30

Som før er grappa ein fagleg møtestad for forskarar som i hovudsak driv individuell forskning. Publikasjonar registrerte i Cristin per 3. januar finst i oversyn på [forskargruppesida på nettet](#). Masterstudentar i nordisk språk vert oppmoda om å presentere prosjekta sine.

Program for 2017: Sjå neste side.

Tildeling på kr 9000 frå LLE vart brukt til å delfinansiere temaseminar 6. april med to gjestar frå Universitetet i Göteborg.

I 2018 vil grappa bli driven som før.

Forskargruppe i nordisk språk

Program 2017

19. januar: **Torodd Kinn**: *Språkets mønstre* (L.A. Kulbrandstad og T. Kinn) i fjerde utgåve: Kva er nytt i morfologien og syntaksen?

2. februar: **Johan Myking**: Språksamlingane, fulldigitalisering av *Norsk Ordbok, ...*: Kor og korleis går vegen vidare?

23. februar: **Hjalmar Eiksund** (Høgskulen i Volda): Føresetnader for sidemål ved inngangen til ungdomstrinnet

16. mars: **Kristine Vårdal** (masterstudent): Arabiske innlæreres tilegnelse av norske relativsetningar

30. mars: **Aleksandra Livanova** (Statsuniversitetet i St. Petersburg): Undervisning og forskning om norsk i Russland

6. april, 13:15-16:00: **Temaseminar: Asymmetrisk koordinasjon (pseudokoordinasjon) i skandinaviske språk**

13:15: **Kristian Blensenius**, Göteborgs universitet: Aspekt i pseudosamordningar

14:10: **Peter Andersson**, Göteborgs universitet: *Gå att V* eller *gå och V*? Utvecklingen av pseudosamordningar med verbet *gå*

15:05: **Torodd Kinn**: *Kva står du og gjer på? Ligge, sitte, stå, gå* ('rundt') og *drive* og deira kolleksem i asymmetrisk koordinasjon. Makrohendingar, naturlege delhendingar og typologi

15. juni: **Ann-Kristin Helland Gujord**: Finittheits- og tempusdistinksjonar i norsk som andrespråk

26. oktober: **Ida Torkildsen** (masterstudent): Dialogen i skriftlige tilbakemeldinger

16. november: **Gjert Kristoffersen**: Ovansiljan: Tonalt innovasjons- eller reliktområde?

30. november: **Peder Gammeltoft (Språksamlingane)**: Språksamlingene: Kan vi dra nytte av dem?

7. desember: **Torodd Kinn**: Litt om *masse* og korleis norsk fekk ein ny kvantor

Årsmelding 2017: Forskergruppe for radikal filosofi og litteratur (RFL)

Undertegnede er forskergruppens leder pr. 1. januar 2018. Vi opererer også med en nestleder: førsteamanuensis Hans Jacob Ohldieck.

Medlemmer fordeler seg slik:

Seniorforskere/fast ansatte ved UiB:

Professor Ellen Mortensen (LLE)
Professor Arild Linneberg (LLE)
Professor Gisle Selnes (LLE)
Førsteamanuensis Anders M. Gullestad (LLE)
Førsteamanuensis Torgeir Skorgen (IF)
Førsteamanuensis Frode Helmich Pedersen (LLE)
Førstelektor Hans Marius Hansteen (FoF)

Andre:

Stipendiat Kjersti Irene Aarstein (LLE)
Stipendiat Magnus Bøe Michelsen (SKOK)
Stipendiat Anne Helene Guddal (LLE)
Stipendiat Wassim Rustom (IF)
Stipendiat Stehn A. Mortensen (IF)
Stipendiat Sofie Marhaug (LLE)
Gjesteforsker Christopher Senf (FoF)
Førsteamanuensis Hans Jacob Ohldieck (Høgskolen i Sørøst-Norge)

Forskergruppens aktiviteter i 2017:

Aktiviteten har i 2017 delvis vært konsentrert om videreutvikling av FRIPRO-prosjektsøknaden med tittelen "FORMS OF VIOLENCE. POLITICS AND AESTHETICS IN TIMES OF TERROR". I løpet av vårsemesteret hadde vi flere møter med innlegg og diskusjon omkring denne tematikken, som munnet ut i en revidert versjon av søknaden. Evalueringen, som LLE-ledelsen har tilgang til, tilsier at dette var vel anvendt tid, selv om vi heller ikke denne gangen fikk napp: Samlet karakter var 6, og på alle punkter var vurderingen enten like god eller bedre enn i forrige runde.

I tillegg hadde vi større aktivitet enn noen gang tidligere, med arrangementer hovedsakelig finansiert av eksterne midler. Vi avholdt enkelte møter med faglige innlegg for gruppens faste og assosierte medlemmer, i tillegg til tre større seminarer og ett debattmøte i forskergruppens regi.

Sistnevnte ble avholdt på DNS i forbindelse med de siste oppsetningene av Nordahl Griegs *Vår ære og vår makt* i regi av Tore Vagn Lid. Regissøren deltok i panelet sammen med historiker Torgrim Titlestad og Hans Marius Hansteen.

Tore Vagn Lid var også en av deltagerne på vårt åpne seminar om Oktoberrevolusjonen i samarbeid med Litteraturhuset i Bergen. I tillegg til inviterte talere, som prof. Ingunn Lunde (IF), deltok flere av gruppens egne medlemmer med innlegg. Arrangementet var faglig sett svært vellykket og dessuten godt besøkt. RFLs leder gjenutga også boken *Det store revolusjonsåret* av Kåre Selnes og deltok i den forbindelse på flere arrangementer i Oslo og Bergen.

RFL hadde dessuten et panel på litteraturfestivalen STED i Oslo tidlig høst med en diskusjon av "Kapitalisme som religion" med utgangspunkt i Walter benjamins tekst fra 1921 med samme tittel.

Mot slutten av vårsemesteret arrangerte RFL en todagers konferanse med tittelen "Aesthetics and Violence in Latin America", finansiert hovedsakelig av NORLARNET. FA ved UiB betalte for reise og opphold for vår brasilianske samarbeidspartner Jaime Ginzburg. Den ledende radikale latinamerikanisten Bruno Bosteels (Columbia, NY) var en av flere internasjonale kapasiteter som bidro til å gjøre konferansen til semesterets faglige høydepunkt – og svært nyttig for utviklingen av prosjektsøknaden.

Høstsemesteret ble avsluttet med en tredagers konferanse med tittelen "The Renaissance of Psychoanalysis" i samarbeid med Litteraturhuset i Bergen. Litteraturhuset finansierte flere tilreisende forskere, fra Ljubljana, Aalborg og Oslo, mens FA ved UiB betalte reise for vår brasilianske

samarbeidspartner Vladimir Safatle. Konferansen hadde et eget panel med hovedsakelig lokale deltagere, i tillegg til fire arrangementer med utgangspunkt i de inviterte gjestenes forskningsfelt. Alle arrangementene var godt besøkt, og både RFL og Litteraturhuset er svært fornøyde både med samarbeidet og med det faglige/substansielle innholdet. Vi har allerede lagt planer for lignende prosjekter i 2018.

I løpet av 2017 konsoliderte RFL også samarbeidet med den Bergens-baserte kunstnergruppen Alt Går Bra (AGB). AGB har presentert sin kunstneriske virksomhet og teoretiske profil for oss på et internt møte, og gruppen har bidratt med performative innslag på våre arrangementer. Vi har også kunnet nyte godt av deres gode kontakter i kontinentale filosofiske miljøer i skjæringspunktet mellom politisk radikalisme og estetikk. Således har vi hatt diskusjonsmøter med den ledende franske politisk-estetiske filosofen Jacques Rancière og med yngre intellektuelle som Agon Hamza og Frank Ruda. Vi huset et møte i våre egne lokaler med de to sistnevnte, der vi fritt kunne diskutere overlappende prosjekter og utveksle verdifull erfaring. Alle disse kontaktene tar vi med oss videre inn i 2018 og har allerede konkrete planer for hvordan vi kan konkretisere samarbeidet (jf. ndf.).

Mottatt støtte

Vi har mottatt midler fra LLE (Småforsk) til å få i havn de to største arrangementene i 2018 – som et lite, men sårt tiltrengt supplement til støtten fra Litteraturhuset, NORLARNET og FA, UiB. Jeg anslår at det dreier seg om ca. 30.000 NOK totalt. (LLE har de eksakte tallene.) I tillegg har en liten del av forskningsleders støtte til egne faglige reiser gått med til å finansiere psykoanalysekonferansen.

Planer for 2018

RFL vil søke FRIPRO-prosjektmidler en siste gang i mars (?) 2018 med prosjektet "FORMS OF VIOLENCE. POLITICS AND AESTHETICS IN TIMES OF TERROR". I den forbindelse har vi bl.a. søkt (via gruppens medlemmer) om småforsk-midler fra IF. Vi har også søkt Universitetsfondet om støtte til en større konferanse i samarbeid med Det norske institutt i Roma omkring arven etter mai 1968. Planleggingen av dette arrangementet er allerede godt i gang. Vi har også en foreløpig avtale med Litteraturhuset om et 68-arrangement rettet mot et mer allment – mindre akademisk – publikum. I den forbindelse vil vi også kunne trekke veksler på AGBs kontakter (og midler).

Ellers har vi tenkt å bruke tid på å få gitt ut en antologi (på engelsk) om "vold og estetikk" basert på det arbeidet vi allerede har gjort og de seminarene vi har arrangert. Flere sentrale samarbeidspartnere vil bli inkludert i dette.

RFLs leder har forskningsfri og vil – i tillegg til å jobbe tett sammen med forskergruppen om de temaene som allerede er antydnet – besøke våre samarbeidspartnere i Brasil. En invitasjon fra Filosofisk fakultet ved USP (Universidade de São Paulo) foreligger allerede. Vi har stor tiltro til dette initiativet og vil om mulig supplere med flere av RFLs medlemmer, og kanskje også FAs Latin-Amerika-ansvarlige.

UiB, 31. desember 2017,

Gisle Selnes (sign.)
leder av Forskergruppe for radikal filosofi og litteratur

Rapport 2017, forskergruppa for Rett, retorikk og litteratur

Forskergruppa har hatt samme medlemmer som tidligere, leder fortsatt Professor Arild Linneberg.

Forskergruppa som helhet har ikke hatt møter, ettersom deler av forskergruppa, inkludert Linneberg, Aadland, Helmich Pedersen, Line Normann Hjorth og sentrale internasjonale assosierte deltakere (Dahlberg, Minkkinen, Tamm, Weait, Simonsen) er aktivt tilknyttet det NFR-finansierte forskerprosjektet *Criminal Narratives. A Narratology of Criminal Cases*, som nå ledes av post-doc Frode Helmich Pedersen med Linneberg og Aadland som PI's.

Pga manglende finansiering, hadde forskergruppa ikke sitt årlige seminar, som årlig har vært avholdt i Athen/Dubrovnik om litterær og juridisk retorikk. Tre av gruppas medlemmer (Dragvoll, Ekeland, Linneberg) avholdt en todagers workshop om justismord og Baneheia-saken på Atløy i Sogn og Fjordane i august.

Professor Linneberg har som nettverksansvarlig for prosjektet *Criminal Narratives* opprettholdt forskergruppas internasjonale nettverk, dels via reisevirksomhet, i Tyskland (Bonn, Giessen, Göttingen, Berlin), Nederland (den Haag), Belgia (Brussel), England (London), Sverige (Stockholm), Finland (Helsinki), Danmark (København, Århus), Italia (Torino) og USA (New York).

Som leder for forskergruppa og på vegne av forskerprosjektet har Linneberg også deltatt med innlegg på internasjonale konferanser i Göttingen (januar) og New York (oktober), samt ved prosjektets egen internasjonale konferanse på Solstrand (mai).

Bergen, 9. Februar 2018, Arild Linneberg

Forskergruppa Sosiolingvistik og språkending – Årsmelding 2017

Medlemmer per 1.1.2018

- Professor Gjert Kristoffersen (leder)
- Professor Helge Sandøy
- Førsteamanuensis Ragnhild Lie Anderson
- Stipendiat Helene Hildremyr
- Stipendiat Per Sigmund Sævik Bøe
- Forsker Bente Selback (LIA-prosjektet, Talebanken, målføresamlinga)
- Transkribører på LIA-prosjektet: Trond Minde, Maren Østrem Nesse, Marie Lund, Hans Emil Kvakland
- Mastergradsstudenter: Rut Heradstveit, Trond Minde, Øystein Hassel

Medlemmer som forlot gruppa i 2016

- Transkribør ved LIA-prosjektet: Silje Marie Kvernøy Sandnes
- Liv Torunn Tjelmeland, mastergrad avlagt høsten 2016

Det har gjennom begge semestrene vært holdt møter hver 14. dag, der medlemmene har orientert hverandre om faglige aktiviteter, nyheter etc. og diskutert faglige spørsmål vedrørende prosjektene knyttet til gruppa. Ragnhild Lie Anderson og Gjert Kristoffersen har byttet på ansvaret for innkalling, møteledelse og referat i høst. I vårsemesteret delte Helge Sandøy også på det ansvaret.

Prosjekter

Forskergruppa er partner i det NFR-finansierte prosjektet [Language Infrastructure made Accessible](#) (LIA), der prosjekteier er Universitetet i Oslo v/ [Tekstlaboratoriet](#). Prosjektet, som går fram til 2019, har som mål å digitalisere og transkribere alle analoge talemålsinnspillinger i de språkvitenskapelige arkivene til norske universiteter. Gjert Kristoffersen er lokal prosjektleder. Bente Selback er ansatt som forsker og daglig leder og Trond Minde og Maren Østrem Nesse, Marie Lund og Hans Emil Kvakland er per 1.1.2017 ansatt som transkribører.

Helge Sandøy og Edit Bugge samarbeider med kollegaer ved Fróðskaparsetur Føroya om prosjektet *Endringar i færøyske dialektar gjennom to generasjonar. Korleis, kor fort og kvifor?* De to samarbeider også i en nordisk gruppe om *Societal conditions for language change*, som har som mål å utvikle en nordisk sosiolingvistisk infrastruktur.

Ragnhild Lie Anderson har i 2017 arbeidet videre med to prosjekter knyttet til *Talemålsending i Sogndal*. Det ene er et tradisjonelt sosiolingvistisk prosjekt med opptak og deretter analyser av trend og panelinformanter fra 1996, 2001, 2016 og 2017. Det andre er et fagdidaktisk prosjekt der det blir laget 2 – 4 minutters lydutt av de samme opptakene. Disse skal legges ut som en undervisningsressurs i en digital database, men være åpen for allmenn bruk.

Gjert Kristoffersen har i 2017 arbeidet videre med to prosjekter: Spredning av tonelag fra Bergen til Strilelandet og Tonal variasjon i Övre Dalarna i Sverige.

Helge Sandøy er sammen med Agnet Nesse ved Høgskulen på Vestlandet hovedredaktør for firebindsverket [Norsk språkhistorie](#). Det første bindet kom i 2016, og de tre siste er blitt klargjort for trykking i 2017 og vil bli utgitt i 2018.

Doktorgradsprosjektene Helene Hildremyr og Per Sigmund Sævik Bøe dreier seg om språkending i hhv. Odda/Tyssedal i Hardanger og i Lindås og Øygarden i Nordhordland.

Feltarbeid

Ragnhild Lie Anderson gjorde våren 2017 opptak av 36 panelinformantar i Sogndal. Alle var blitt spilt inn tidligere, enten i 1996 eller i 2001.

Som del av undervisningen på NOSP221/251/321, NOLING221 (se nedenfor) ble det organisert feltarbeid på Austevoll videregående skole i mars, der studentene intervjuet 12 elever og 6 lærere. Informantene leste også inn et manuskriptbasert materiale utviklet for å teste om informantene hadde tonelagskontrast.

Gjert Kristoffersen besøkte 20. september Sandøya utenfor Tvedestrand i Aust-Agder. I samarbeid med historielaget på øya ble samtaler med ti eldre informanter tatt opp.

Ressurser

Talebanken, som utvikles i samarbeid med UNI, og som er et viktig analyseredskap i prosjektene knyttet til gruppa, er videreutviklet i løpet av året og inneholder ved årsskiftet 8,2 mill. løpeord.

Målføresamlinga: Alt av gamle innspillinger var i løpet av 2015 sendt til Nasjonalbiblioteket i Mo i Rana for digitalisering i regi av LIA-prosjektet. Det meste skal nå være digitalisert. Det ble i løpet 2017 klart at ikke alle digitaliserte lydfiler vil kunne transkriberes innenfor prosjektet. Det er foreløpig uklart hvor stor del av vår samling dette vil gjelde. I 2017 har vi gått videre med digitalisering av manuskriptmaterialet i målføresamlinga i samarbeid med UB. Ca. 27 % av materialet er til nå skannet. Videreføring av dette arbeidet er avhengig av finansiering fra instituttet også i 2018.

Økonomi

Gruppa som sådan har ikke mottatt støtte fra institutt eller ekstern finansiering i løpet av året. Helge Sandøy har fått kr. 36 860 fra Småforsk til kartlegging av gamle lydopptak rundt om i kommunene i Norge.

Ragnhild Lie Anderson fikk støtte på kr. 50.000 fra Småforsk til transkripsjon og korrekturlesing av lydfiler fra Sogndal.

Per Sigmund Sævik Bøe fikk støtte på kr. 75.000,- til feltarbeid knyttet til ph.d.-prosjektet sitt.

Målføresamlinga har i 2017 hatt et driftsbudsjett på kr. 20.000,-, mottatt kr. 54.780 i forskningsmidler fra instituttet til digitalisering av manuskriptdelen av samlinga og 12.500 til finansiering av en digital katalog som kan legges ut på nettet. Se ellers egen rapport.

En gruppe på fem forskere fra UiB (Helge Sandøy, Ragnhild Lie Anderson), Høgskulen på Vestlandet og UNI Research, ledet av Ragnhild Lie Anderson, sendte FRIPRO-søknad til Norges forskningsråd. Prosjekttittel: *Municipal reform and sociolinguistic change*. Søknaden fikk god evaluering, men nådde dessverre ikke opp i denne omgang.

Undervisning

Gjert Kristoffersen var emneansvarlig for kurset NOSP221/251/321, NOLING221, *Språkleg variasjon og endring* vårsemesteret 2017. Undervisningen ble delt mellom Per Sigmund Sævik Bøe og Kristoffersen.

Deltakelse med innlegg på fagkonferanser / -seminarer

Ragnhild Lie Anderson

- Forskergruppa i nordisk språk ved LLE, 15. februar: Er dei vestnorske masketestane valide? Masketestar i nordiske språksamfunn.
- SONE-konferansen, Trondheim 20. – 21. april 2017: Arbeid med dialekt i skulenformidling av eit talemålsmateriale til skulebruk.
- International Conference of Language Variation in Europe (ICLaVE), Malaga 6.–9.

juni: Dialect and other explanatory factors in subconscious verbal guise tests.
(Sammen med Edit Bugge, Høgskulen på Vestlandet)

Gjert Kristoffersen

- Fonologi i Norden (FINO) 2017, Kristiansand 23.–25. februar: Spreading of Tonal Accent in West Norwegian: Categorical or gradual?
- Forskergruppa i nordisk språk ved LLE, 16. november: Ovansiljan: Tonalt innovasjons- eller reliktområde?

Helge Sandøy

- SONE-konferansen 2017, Trondheim 20. – 21. april: Slik er Norge annleis.
- International Conference of Language Variation in Europe (ICLaVE), Malaga 6.–9. juni: Societal variation – correlating with type of society
- Møte om norsk språk (MONS), Solstrand 22.–24. november (plenarforedrag): Språkendringar – store eller småe?

Publikasjoner

Kristoffersen, Gjert. Tonelagsnøytralisering i våmhusmålet i Ovansiljan. I: J.-O. Östman, C. Sandström, P. Gustavsson, & L. Södergård (Eds.), *Ideologi, identitet, intervention*. Helsingfors: Nordica. Finska, finskugriska och nordiska institutionen, Helsingfors universitet.

Sandøy, Helge. Kjelder og årsaker til dialektendringar i norsk. I: Zakaris Svabo Hansen, Anfinnur Johansen, Hjalmar P. Petersen og Lena Reinert (red.), *Bók Jógvan. Heiðursrit til Jógvan í Lon Jacobsen á 60 ára degnum*, 371–384. Annales Societatis Scientiarum Færoensis Supplementum 68. ISBN 978-999186580-5

Formidling

Ragnhild Lie Anderson

- Sosiolingvistikk i skulen – Eit eksempel med materiale frå Sogndal. Forskningsdagene 23. mai 2017
- Haldningar til bergensk, austlandsk og strilemål hjå ungdomer i Bergen. Bloggen Språkprat 17. august 2017
- Intervju om talemål i Studentradioen i Bergen 4.oktober 2017
Per Sigmund Sævik Bø
- Endrer man språket gjennom livet? Bloggen Språkprat 14. desember.
Helene Hildremyr
- Dialekten i Tyssedal er heilt spesiell. Intervju i Bergens Tidende, 18 september.
- Industriadialektene i Odda, Tyssedal, Sauda og Årdal. Intervju i forskning.no 11. september. (Sammen med Helge Sandøy og Randi Neteland (Høgskulen på Vestlandet)

Gjert Kristoffersen

- Deltakelse i paneldiskusjon om språk og identitet, sammen med forfatteren Johan Harstad og professor Steven Walton. Sandefjord bibliotek 2. februar
- Hvordan oppstår nye ord i språket. Innlegg på fagkritisk dag for nordiskstudenter 9. mars 2017
- Samanlikning av gammalt og nytt austevollmål. Foredrag for elever og lærere ved Austevoll videregående skole 20. mars.
- Forslag om felles nordisk språkpolitikk i academia. Intervju med Khrono 4. mai.
Helge Sandøy
- Standardtalemål / normaltalemål i Norge. Foredrag på St. Paul Gymnas, Bergen, 2. februar.
- Endringar i dialektlandskapet. Foredrag i Veavågen, Karmøy 16. februar, arrangert av Karmøy folkebibliotek

Planer for 2018

Bergensdelen av LIA-prosjektet vil bli avsluttet i løpet av august 2018. Hovedprosjektet avsluttes i 2019.

Ny og oppdatert FRIPRO-søknad om finansiering av prosjektet *Municipal reform and sociolinguistic change* planlegges sendt i løpet av året.

Avhengig av finansiering fra instituttet vil vi ved Målføresamlinga videreføre digitaliseringen av manuskriptmaterialet. I tillegg arbeider vi i samarbeid med Universitetsbiblioteket med å lage en offentlig tilgjengelig, søkbar katalog over innholdet i samlingen.

Sommeren 2018 går Gjert Kristoffersen av med pensjon. Forhåpentligvis vil det bli ansatt en ny vitenskapelig medarbeider med sosiolingvistisk kompetanse i løpet av 2018 som kan ta videre ansvar for forskergruppa.

Når Kristoffersen går av, vil det ikke lenger være avsatt ressurser til det faglige ansvaret for Målføresamlinga. Dette må diskuteres og avklares med instituttledelsen i løpet av første halvår 2018.

Årsrapport 2017 - forskargruppa "Strategiar for språkkompetanse"

Leiarar per 1.januar 2017:

Åsta Haukås (IF), Ingvild Nistov (LLE)

Dei andre medlemmene:

Seniorforskarar¹

Frå IF:

Aud Solbjørg Skulstad, Myriam Coco, Sigrid Ørevik, Hild Hoff, Camilla Skalle. Anne-Brit Fenner (emerita), Turid Trebbi (emerita).

Frå LLE:

Endre Brunstad, Heming Gujord, Kari Tenfjord, Daniel Jung, Elisabeth Bjugn, Ragnhild Anderson, Ann-Kristin Helland Gujord, Sigrun Eilertsen, Else-Berit Molde, Aasne Vikøy (permisjon, er stipendiat ved HVL).

Frå andre fakultet og institusjonar:

Liv Eide (UiB), , Veronika Hamann (UiB), Hege Emma Rimmereide (HVL), Anna Birketveit (HVL), Sarah Hoem Iversen (HVL), Kjartan Sørland (HVL), Barbara Blair (HVL), Monika Bader (HVL), Angela Hasselgreen (HVL/UiB), Stephanie H.G. Wold (HVL) Cecilie Carlsen (Kompetanse Norge), Klara Sjo (NHH), Torill Hestetræet (UiS), Magalis Berget (lærer i vidaregåande skule), Inger Olsbu (UiA), Hans Bugge (UiS), Marte Nordanger (UiO).

Stipendiatar /Phd-studentar

Kimberly Skjelde (IF), Karoline Haugsvær (LLE), Nina Schjetne (LLE), Sunniva P. Johansen (LLE), Trude Bukve (LLE), Anne Sætersdal Myklestad (HVL).

Aktivitetar i 2017

Vår 2017:

15. juni arrangerte forskargruppa seminar med innlegg frå to PhD-studentar tilhøyrande gruppa.

Trude Bukve "Å bruke survey for å måle språkhaldningar - erfaringar frå mitt eige prosjekt"
Anne Sætersdal Myklestad: 'Writing in L1 Norwegian and English as a foreign language (EFL): A study of processes and products related to young writers' text production in the Norwegian school context'

Haust 2017:

I samarbeid med prosjektet "Grammatikken i andrespråkspedagogikken" (prosjektleiar er Ingvild Nistov, og somme av prosjektdeltakarane er også medlemmer av forskargruppa) inviterte vi professor Nick C. Ellis frå University of Michigan. Ellis er i dag ein av dei mest framståande internasjonale forskarane innan fagfeltet andrespråkslæring, og er m.a. redaktør av det velrenommerede tidskriftet "Language Learning". Ellis heldt ope gjesteforelesing fredag 25.august i eit overfylt auditorium; det kom ca 100 tilhøyrarar, også frå andre fakultet ved UiB, frå HVL og frå NTNU. Tittelen på forelesinga var: "Usage-based SLA: Implicit and Explicit learning and their Interface".

Til dette arrangementet fekk forskargruppa støtte frå LLE på NOK 6500, som dekkar honorar og hotell. (Resten av utgiftene blei betalt av prosjektet Grammatikken i andrespråks-pedagogikken, som også

---

¹ Dei to kategoriane "seniorforskar" og "stipendiat" er ikkje heilt dekkande for alle medlemene i gruppa. Under *seniorforskar* har vi også tatt med personar i faste stillingar som ikkje har doktorgrad, og under *stipendiat* har vi inkludert personar som har avslutta stillinga som stipendiat, men som framleis arbeider med avhandlinga og har tilknytning til UiB.

hadde seminar med Ellis, og reiseutgiftene frå/til USA blei dekkja av UiO, Multiling, som hadde invitert han til å undervisa ved sommarskule for phd-studentar).

30. november arrangerte forskargruppa seminar med innlegg frå PhD-studentar tilhøyrande gruppa:

Sunniva P. Johansen

"Skrivehjulet og fokus på form og funksjon i skriveopplæring og forskning".

Kimberly Marie Skjelde:

"L2 Lexical Knowledge and Academic Success". Comparing vocabulary size and use of in-school English to student grade point averages. Testing receptive and productive knowledge of academic vocabulary and examining cognate use/understanding.

Ad støtte (småforsk /instituttmidde):

I 2017 fekk forskargruppa 6500 kroner i støtte frå LLE til å invitere gjesteførelsar, Nick C. Ellis, University of Michigan.

Planar for vårsemesteret

Vi planlegg også i vårsemesteret 2018 å ha seminar der m.a. stipendiatar kan ha innlegg. Vi ønskjer også å trekka inn masterstudentar. Vidare har Åsta Haukås fått to stipendiatar som skal arbeide med fleirspråkleg og fleirkulturell identitet i eit framandspråksdidaktisk perspektiv. For å markere starten på prosjektet, vil forskargruppa invitere til eit oppstartseminar i april. I juni blir det invitert til dagsseminar for lansering av boka «Metacognition in Language Learning and Teaching som kjem ut på Routledge i mai. Åsta Haukås har vore fagleg leiar på prosjektet, og til lanseringa kjem to av dei internasjonale bidragsytarane. Programmet for resten av året er dessverre ikkje heilt fastlagt per fristen for denne rapporten.

Forskergruppen Teater og scenisk uttrykk

Rapport 2017

Leder: Professor Tor Trolie LLE, UiB.

Forskergruppen har to hovedmål:

1. Arrangere åpne konferanser og phd-kurs om norsk teater.
2. Fungere som norsk ressurs i teatervitenskap.

I 2017 arrangerte forskergruppen konferansen: Bidrag til norsk teaterhistorie. Forskergruppen har så langt følgende medlemmer:

Bergen:

Professor Knut Ove Arntzen
Førsteamanuensis Keld Hyldig
Ph.d. stipendiat Anna Watson
Ph.d. stip. Ragnhild Gjefsen
MA Tina Horrisland Engedal

Trondheim:

Professor Svein Gladsø
Førsteamanuensis Ellen Gjervan
Ph.d. Annabella Skagen

Oslo:

Professor Jon Nygaard
Amanuensis Siren Leirvåg
Phd Anette Storli Andersen
Statsstipendiat Dr.art. Anne Helgesen

Fire masterstudenter har ønske om å delta i fortsettelsen. Disse er rekruttert inn på grunn av deres interesse for norsk teater og teaterhistorie.

Forskergruppen har hatt en samling i 2017, 18. og 19. november i Bergen, der tema var ”Hvordan forstå enkeltdelene av teaterforestillinger i ettertid. Perspektiver på regi, scenografi og skuespillerkunst.” (Se vedlegg). Forskergruppen fikk bevilget kr. 15000,-, fra LLE til møtet.

Ut over å ha faglig møte fungerer også møtene som en strategisk ressurs for teatervitenskap i Norge.

Det er etablert en Open access konto for norsk teaterhistorie med peer review. Tor Trolie er foreløpig redaktør med Ellen Gjervan og Siren Leirvåg som redaksjonsmedlemmer. Tidsskriftet skal hete Teatervitenskaplige studier og det tas sikte på å få to utgaver i 2018.

I 2018 vil det bli arrangert ett møte med tema: ”Hvordan bygge teaterhistorisk begrepsforståelse for kunstuttrykkene ved å analysere en rekke historiske forestillinger.”

Deltakerne understreker at forskergruppen for det første må bestå, men det er et ønske om å ha to møter i året ettersom det er det eneste møtestedet som teaterforskere har, som kan nærme seg en institusjonell karakter.

Tor Trolie
15.01.2018

Møte i forskergruppen

Teater – scenisk kunst.

17 -18 nov 2017, Bergen

12 – 1215 Velkommen

1215 – 13.

Tor Trolie: Gengangere

En diakron analyse med utgangspunkt i det sceniske miljøet 1885 – 2011.

13– 1345

Keld Hyldig: Nettsiden om norsk teaterhistorie.

1345 – 1415

Anette Storli Andersen: Ibsen-bibliotek i Skien.

1430 – 1515

Jon Nygaard: Hva er teater – og hva er en teaterhistorie

1515 – 16

Svein Gladsø: I marginalen. Eli Ansteinsons kommentarer til andre teaterhistorikere i hennes bibliotek.

1615 – 17

Knut Ove Arntzen: En teatral avantgarde i Norge 1920 -1950.

Mellom kabaret, det revolusjonære og poetisk lekenhet.

1715 – 18

Anne Helgesen: Studioteatret.

1815 – 19

Ragnhild Gjefsen: Språk i teatret. Om mitt prosjekt.

.....

OBS tidspunktene er bare veiledende og angir i hovedsak rekkefølgen av innleggene.

Velkommen

Tor

Årsrapport 2017 – Forskargruppa Tekst, Handling, Rom / Text, Action and Space (THR / TAS) [<http://www.folk.uib.no/hlils/tasweb/>]

(1) Forskargruppa THR / TAS sin leiar pr 1. desember 2017:²

Prof. Lars Sætre, LLE.

(2) Deltakarar i THR / TAS:

Seniorforskarar (1 intern LLE; 2 interne UiB; 5 eksterne internasjonalt):

Lars Sætre (LLE), Randi Koppen (IF), Asbjørn Grønstad (Infomedia, UiB), Tone Selboe (ILOS, UiO), Ragnhild Evang Reinton (ILOS, UiO), Patrizia Lombardo (U of Geneva, Sveits; MAE³), Svend Erik Larsen (Aarhus U, Danmark; MAE), Susana Onega (U of Zaragoza, Spania; MAE).

Juniorforskarar (2 interne LLE; 1 ekstern UiT; 3 eksterne internasjonalt):

Anders Kristian Strand (LLE, UiB), Anders M. Gullestad (LLE, UiB), Henrik Gustafsson (Kultur og Litteratur/Film, Media, UiT), Mads Rosendahl Thomsen (Aarhus, Danmark; MAE), Hans Lauge Hansen (Aarhus U, Danmark), Pieter Vermeulen (U of Leuven, Belgia).

Postdoc's (1 intern UiB; 2 eksterne internasjonalt):

Jorunn Svensen Gjerden (IF, UiB), Julien Zanetta (U of Geneva, Sveits; og University of Michigan, Ann Arbor, USA), Sara Tanderup Linkis (Aarhus U, Danmark).

Ph.d.-student (1 intern LLE)

Sofie Marhaug (LLE, UiB)

Masters (1 intern LLE; 1 ekstern UiO):

Thomas Anthony Hill (LLE, UiB), Helle Cecilie Håkonsen (ILOS, UiO).

TAS si leiargruppe er Lars Sætre, Patrizia Lombardo og Svend Erik Larsen.

TAS sine bokredaktørar er Lars Sætre, Patrizia Lombardo og Sara Tanderup Linkis.

TAS si redaksjonsgruppe består av Leiargruppa, pluss Gullestad, Evang Reinton og Tanderup Linkis.

(3) Forskargruppa THR / TAS sine aktivitetar 2017:

Vi har vore intenst opptatte i arbeid med nettverking; dvs. redigering av enkeltbidrag andsynes del-forfattarane i *Exploring Text, Media, and Memory (ETMM)* (eds. Sætre, Lombardo, and Tanderup Linkis; utg. formelt des. 2017), og i tre omfattande sats- og korrektur-rundar mellom oss redaktørar (primært underteikna) og det internasjonale forlaget vårt i Danmakr: Aarhus University Press (AUP). Vi har hatt tre leiargruppemøte inndekka gjennom privat-tilgjengelege univ.-midlar (Danmark) og gratisovernattingar i underteikna sin heim i Bergen, samt i København på tilsvarande vis i heimen til Svend Erik Larsen (han bur nå i København). Vi har komponert og redigert boka, innhenta bidragsytar-biografiar, og generert eit omfattande Index.

(4) Mottatt støtte 2017:

(1) Mottatt frå LLE i februar-runden: NOK 30.000 som del av publiseringskostnaden for *ETMM* (brukt), og (2) frå LLE i september-runden: NOK 12.500 til TAS / THR Phase IV (ikkje brukte, ettersom våre nye delprosjekt (TAS Phase IV)-planar med workshop etc. ikkje kunne realiserast for såpass avgrensa sum; dei 12.500 let vi etter samtale med LLE-leiinga difor denne gongen gå i retur/bli inndradde att til LLE/HF ved årsslutt. For TAS IV søker vi friske midlar frå LLE i 2018-rundane. – (3) Mottatt frå Institut for Kultur og Kommunikation (School of Communication and Culture), Aarhus Univ. DKK 25.000 som del av publ.kostnadene for *ETMM* (brukt). – (4) Mottatt frå Aarhus Universitets ForskningFond (AUFF) DKK 57.000 som del av publ.kostnadene for *ETMM* (brukt).

² Forskargruppa "Tekst, handling, rom (THR)" er den LLE-forankra forskargruppa som er knytt til det Bergens-baserte internasjonale, tverrestetiske, inter-generiske grunnlagsproblem-prosjektet TAS (Text, Action and Space). TAS har vore aktivt og operativt som nettverksprosjekt sidan 2006, med alle deltakarar samstundes i full ordinær teneste, har til nå hatt sju workshops i Paris og i Bergen, og har den fulle tittelen "Text, Action and Space (TAS): Performative language and topographical patterns as converging areas in modern drama, prose fiction, and film. An inter-disciplinary approach to literary and cultural studies". Prosjektets første publikasjon, antologien *Exploring Textual Action* (eds. Lars Sætre, Patrizia Lombardo, and Anders M. Gullestad), vart utgitt i 2010 på Aarhus University Press; prosjektets andre antologi *Exploring Text and Emotions* (eds. Lars Sætre, Patrizia Lombardo, and Julien Zanetta) vart utgitt på AUP i februar 2014. Tredje antologi, *Exploring Text, Media, and Memory*, (eds. Lars Sætre, Patrizia Lombardo, and Sara Tanderup Linkis) er nyleg formelt utgitt på AUP i des, 2017, og blir tilgjengeleg som fysisk, trykt bok på marknaden i februar 2018, og, som nemnt, med utgivingsår 2017 på kolofonen.

³ MAE er forkorting for Member of Academia Europaea.

(5) Publikasjonar 2017 som er direkte knytte til forskargruppas aktivitetar:

Lars Sætre, Patrizia Lombardo, and Sara Tanderup Linkis (eds.): *Exploring Text, Media, and Memory*, Aarhus: Aarhus University Press, 2017 (545 pp.). Innhaldsoversynet er vedlagt som pdf til orient. – Kva gjeld LLE: Her har Sætre vore prosjektleiar og redgiert, og har også i samme bok publisert (2 artiklar); Anders Kristian Strand har i samme bok publisert 1 artikkel; Anders M. Gullestad har i samme bok publisert 1 artikkel. Totalt inneheld boka 20 enkeltbidrag; det vedlagte oversynet viser universitets-, institutt-, og landstilhøyrse for alle forfatarane. Fleire er frå U i Bergen, Tromsø, Oslo, og frå ei rekkje andre land. Alt norsk-produisert i den angitte boka blir registrert i Cristin innan 31. januar 2018. – Her følgjer detaljane (dei er, som nemnt, også vedlagt som pdf-fil):

Lars Sætre, Patrizia Lombardo, and Sara Tanderup Linkis (eds.): *Exploring Text, Media, and Memory*, Aarhus: Aarhus University Press, 2017 (545 pp.). – Table of Contents (20 enkeltbidrag): Lars Sætre (Bergen), Patrizia Lombardo (Geneve), Sara Tanderup Linkis (Aarhus): “Text, Media, and Memory”. – **1: Mediation**: – Sara Tanderup Linkis (Aarhus): “Bits of Books in Boxes. Remembering the Book in Anne Carson’s *Nox* and Mette Hegnhøj’s *Ella is my name do you want to buy it?*”; Ragnhild Evang Reinton (Oslo): “Memory and the Tape Recorder: *Krapp’s Last Tape*”; Asbjørn Grønstad (Bergen): “John Akomfrah’s *The Nine Muses* and the Ethics of Memory”; Jorunn S. Gjerden (Bergen): “Negotiating Cinematic Staging of Colonial Past in the Blogosphere: Abdellatif Kechiche’s *Vénus noire*”; Svend Erik Larsen (Aarhus): “Body and Narrative: Mediated Memory”; Anders Kristian Strand (Bergen): “‘Memory is a seamstress’. Media of Memory in Virginia Woolf’s *Orlando*”; Lars Sætre (Bergen): “Media, Memory and Meaning in Narrative Art: Trauma in Renate Dorrestein’s Novel *A Heart of Stone*”; Henrik Gustafsson (Tromsø): “‘The Past Still has Possibilities’: The Art of Memory in Daniel Eisenberg’s Postwar Films”; Pieter Vermeulen (Leuven); “Magnificent desolation’: The Memory of Welfare and the Archeology of Shame in the Novels of Johan Harstad”; Susana Onega (Zaragoza): “Traumatic Memory, Shame and the Artistic Representation of the Shoah”. – **2: Remembrance**: – Hans Lauge Hansen (Aarhus): “Testimony, Documentary, Fiction: The Remediation of Stolen Children”; Randi Koppen (Bergen): “Remembering Ceylon: Leonard Woolf’s Colony in the Age of Extremism”; Thomas Hill (Bergen): “Textual Memory: Preservation and Loss in *To the Lighthouse*”; Helle Håkonsen (Oslo): “‘Murdered and so discreetly bound in linens’: Djuna Barnes’ *Ryder* and the (W)hole in Weaving Memory”; Tone Selboe (Oslo): “Virginia Woolf and the Perception of Things”; Patrizia Lombardo (Geneva): “Memory as Resurrection in Roland Barthes”; Julien Zanetta (Geneva; Ann Arbor): “Will and Indolence: Proust, Reader of Baudelaire”; Anders M. Gullestad (Bergen): “Cleansing the Soul of Images: Overcoming Forgetfulness in Mattis Øybø’s *Alle ting skinner*”; Mads Rosendahl Thomsen (Aarhus): “Posthuman Memory”.

(6) Søknader om eksterne prosjektmidlar 2017 og 2018 knytte til forskargruppas aktivitetar:

Jfr. under punkt (4) ovanfor. – For vårt nye del-prosjekt, TAS Phase IV; vil vi søkje prosjektstøtte ved LLE og fleire andre stader, bl.a. ved Centre Universitaire de Norvège à Paris (CUNP/FMSH). Opplysningar om dette og desse blir gitt i samband med søknadene våre lokalt ved LLE.

(7) Forskargruppas planar for 2018:

(1) Rekonsolidere forskargruppa, litt inn- og utskiftingar av medlemmer. – (2) Starte opp TAS Phase IV som forskargruppe- og nybok-prosjekt; førebels arbeidstittel ”Exploring Text and Materialities. (Bodies, Life, Justice, Friendship, Health, Therapy, Death, and Truths-to-Come)”. – (3) Skipe første workshop i Paris (billegast for eit int. prosjekt og ei ditto forskargruppe som vårt/vår).

Bergen, i januar 2018: Lars Sætre (sign.), Professor. i Allmenn litt.vitskap, LLE/UiB;
Forskargruppe- og Prosjekt-leiar TAS / THR

Årsrapport for FORSKERGRUPPEN VITENSBLIDER, 2017

Forskergruppen vitensbilder ble startet okt. 2010 som en tverrvitenskapelig forskergruppe med medlemmer fra LLE og SVT under navnet *Forskergruppen naturens kulturhistorie*. Høstsemesteret 2013 skiftet gruppen navn til *Forskergruppen vitensbilder*. I tillegg til presentasjonen på UiB-web (<http://www.uib.no/fg/vitensbilder>) har også forskergruppen en egen Facebook-gruppe som brukes til diskusjoner og informasjon om aktuelle seminarer, konferanser og utstillinger.

1: Leder pr. 1. desember 2017

Henning Laugerud, førsteamanuensis (LLE/kunsthistorie).

2: Medlemmer pr. 1. januar 2017

Seniorforskere:

Jørgen Bakke, førsteamanuensis (LLE/kunsthistorie).

Rasmus Slaattelid, førsteamanuensis (SVT).

Jens Eike Schnall, førsteamanuensis (LLE/norrønt).

Justin Kroesen, professor (Univ. museet).

John-Wilhelm Flattun, universitetsbibliotekar (UB)

Tonje Haugland Sørensen, førsteamanuensis (LLE/kunsthistorie)

Stipendiater:

Trine Krigsvoll Haagenen, stipendiat (LLE/kunsthistorie).

Samantha Smith, stipendiat (LLE/kunsthistorie).

Florian Schreck, stipendiat (LLE/norrønt).

Stephan Kuhn, stipendiat (Univ. museet).

Zuzana Stankovítová, stipendiat (LLE/norrønt).

Synne Ytre Arne, stipendiat (LLE/litteratur).

Eksterne medlemmer (ikke UiB)

Nora Vaage, Associate Professor (Maastricht University, Nederland).

John Ødemark, førsteamanuensis (IKOS, HF-UiO).

Karina Skilbrei MA, freelance kunsthistoriker, Bergen.

3: Forskergruppens aktiviteter 2017

Vår-17:

5 internseminarer hvor medlemmer har lagt frem, bl.a. stipendiatene.

1 gjesteforelesning (Helena Bodin 22.03).

1 mesterklasse (Florian Schreck 15.03)

Høst-17

3 internseminarer hvor medlemmer har lagt frem, bl.a. stipendiatene.

1 gjesteforelesning (Mattias Ekman 15.11)

2 (av 3) work-shops i den tverrfaglige forsker-/phd-kurset *Inskripsjon, Tradisjon, Translasjon ITT* Samarbeid med UiB, UiO og UiT. 1 wp i Bergen (24.-25.08) og 1 i Oslo (5.-6.10). Tredje og siste wp holdes i Tromsø våren -18. Phd-kurset er særlig forskningsnært og tverrfaglig. Dette arrangeres som et samarbeidsprosjekt mellom etablerte forskergrupper ved UiB, UiO og UiT. Ved UiO er både Medfak og HF representert. Phd-kurset organiseres som et leseseminar fordelt over 3 samlinger av 2-3 dagers varighet i Bergen, Oslo, og Tromsø. Lederne av samarbeidende forskergrupper deltar på alle samlinger, mens de lokale samlingene også trekker på andre medlemmer i forskningsgruppene. Det vil bli søkt om midler til deltagelse i Tromsø i mars 2018.

For detaljer om forskergruppens aktiviteter se forskergruppens hjemmeside:

<http://www.uib.no/fg/vitensbilder>.

4: Mottatt støtte i 2017

De to gjesteforelesningene ble finansiert av forskningsmidler/gjesteforelesningsmidler fra LLE. Støtte til ITT workshop i Bergen samt støtte til forskergruppeleders deltagelse på workshop i Oslo også fra LLE. I tillegg til dette har SVT bidratt med midler til ITT-workshop'ene.

5: Publikasjoner 2017:

Ingen felles forskningspublikasjoner for 2017, men medlemmene har publisert arbeider som har vært lagt frem i forskergruppen («work in progress» seminar) eller som har hatt utgangspunkt i forskergruppeaktiviteter.

6: Prosjektsøknader (eksterne):

Rasmus Slaattelid (SVT) har inne en søknad til NFR med tittelen: *Humanities in Practice-HIP*. Forskergruppen deltar i prosjektet.

7: Planer for 2018

Forskergruppen planlegger å videreføre tekst/manuskriptseminar våren og høsten 2018 der gruppens medlemmer vil presentere «work in progress» og stipendiatene vil kunne legg frem poenggivende innlegg til forskerutdanningens opplæringsdel. Program for våren og høsten er under utarbeidelse. Følgende planer foreligger:

Deltagelse i det tverrfaglige ph.d./forskerkurset *Inskripsjon, translasjon, tradisjon – en syklus av tverrfaglige Phd-seminarer om humanioras grunnlagsspørsmål* i Tromsø 14.-16. mars (3dje og siste work-shop).

Utarbeidelse av et nytt felles prosjekt.

Første forskergruppemøte for våren 2018 er 19. januar.

Bergen 15.01.2018
Henning Laugerud
sign.

SAMLINGENE

Språksamlingane
Det norrøne arkivet
Målføresamlingen
Stadnamnsamlinga
Talebanken
Teaterarkivet

Johan Myking

Språksamlingane – årsrapport 2017

Fysisk flytting

Språksamlingane omfattar fysisk og digitalt materiale på områda leksikografi, målføre og stadnamn.

Sjå årsrapporten for 2016 og informasjon på nettet:

<http://www.uib.no/ub/101277/språkinfrastruktur-norsk-språk-og-norske-namn>.

Utfordringar og prioriteringar

Styringsgruppa for Språksamlingane definerte åra 2016 og 2017 som ein prosjektperiode. I årsmeldinga for 2016 var det sett opp fire prioriterte mål:

- Nettordbøkene er no i drift og klare på nettet. Det er gjort driftsavtale med Språkrådet, og ein fast leksikograf med ansvar for ordbøkene er på plass. Sjå <http://ordbok.uib.no>. Nettordbøkene *Nynorskordboka* og *Bokmålsordboka* har ein stabil driftssituasjon med svært lite feilsituasjonar og tilnærma inga nedetid. Det er i samarbeid med Språkrådet utvikla og lansert ein ordboks-app for mobiltelefon. Dette er ein gratis ressurs som er sjølve «spydspissen» i ordbokssatsinga ved UiB.
- Det er gjennomført ein prosess med fysisk re-flytting, ordning og rydding av papirmaterialet. Eitt årsverk som arkivar vart sett av til dette formålet. Det er i tillegg gjennomført ei ny flytting og fysisk omorganisering i løpet av 2017, slik at setelmaterialet no er flytta til arkivlokale som UiB disponerer. Dette har kravd ekstra personressursar og investeringar i utstyr, og det står framleis att mykje arbeid med katalogisering, ordning og tilrettelegging.
- Stillinga som dagleg/fagleg leiar er utlyst og tilsetjing gjennomført. Førstebibliotekar Peder Gammeltioft er frå 1.11.17 tilsett som fagleg leiar på permanent basis.
- Infrastruktursøknad for norske namn – digitalisering og metadata: fagleg leiar har delteke saman med fagpersonalet i nordisk språk ved LLE i førebuaende arbeid for NFR-utlysinga som er venta for 2019.

Driftsmodellen for samlingane

Samlingane er no fast organiserte som ein seksjon ved Universitetsbiblioteket med fagleg stab. IT-drifta er framleis lagd til IT-avdelinga. I 2017 er det på plass ein fagleg leiar, to dataingeniørar, éin leksikograf i fast stilling og éin mellombels arkivar. I tillegg til dette har det vore tilsett ein flyttekoordinator (heile året) og to assistentar (våren 2017). Universitetsbiblioteket sitt fagpersonale elles bidreg også til handteringa av samlingane og planlegginga av flytting og framtidig drift. To vitskaplege medarbeidarar ved Universitetet i Oslo har i delar av året vore knytte til samlingane gjennom bistillingar i ein overgangsfase.

Arbeidet vert framleis leia av ei styringsgruppe. Mandatet er drøfta, gruppa skal vidareførast som eit konsensusbasert samordningorgan mellom dei ulike avdelingane som medverkar i drifta av samlingane og dei prosjekta som vert knytte til samlingane. Instituttleiar ved LLE, Johan Myking, er framleis leiar. Forvaltning og budsjett vert no overført frå sentraladministrasjonen til UB.

Det vart i fjor oppretta ei fagleg referansegruppe med personar frå fagmiljøet, først og fremst ved nordiskfaget og lingvistikkmiljøet ved LLE. Det er framleis planen at denne gruppa med tida skal utvidast til å vera ei nasjonal gruppe, og arbeidet med dette vil ta til i 2018.

Norsk Ordbok og samarbeidet med Høgskulen i Volda

Gjennom heile prosessen omkring nedlegginga av samlingane i Oslo og overflytting til Bergen har spørsmålet om ferdigstilling av den digitale utgåva av Norsk ordbok vore eit stort og uavklåra tema. Høgskulen i Volda har medverka som politisk samarbeidspartnar i denne prosessen. Til statsbudsjettet for 2018 vart det sendt inn søknad om midlar til dette formålet, men statsbudsjettet løyvde ingen pengar. Planen er å senda inn ny og revidert søknad innan 1.3.2018.

Innhaldsrevisjon av Bokmålsordboka og Nynorskordboka

I februar 2017 gav UiB støtte til Språkrådet sin søknad om revisjon av dei to nettordbøkene som UiB er medeigar i. På statsbudsjettet vart det løyvd 6 mill.kr til dette formålet, og planen er at revisjonsarbeidet skal gå over 5,5 år med UiB som fagleg utøvar. I skrivande stund er det under tilsetjing fem årsverk som forskar/leksikograf, og desse stillingane vert fagleg og administrativt plasserte under LLE. Som med andre delar av språksamlingsarbeidet skal IT-avdelinga og UB samarbeida med LLE i dette prosjektet.

08.02.17

Johan Myking
instituttleiar og leiar i styringsgruppa

Det norrøne arkivet ved LLE

Årsrapport 2017

Arkivansvarleg: Odd Einar Haugen

Etter vedtak i instituttrådet ved Nordisk institutt 30.03.2007 fekk underteikna ansvar for den vidare drifta av arkivet, og kompensasjonen for dette ansvaret vart fastsett til den same som for dei andre arkivansvarlege, dvs. 25 % av ei full stilling. Denne ordninga vart gjeldande frå 01.07.2007. Det vart fastsett ei driftsløyving som i første omgang skulle vere på 25.000 kr i året.

Som i tidlegare år har det meste av arkivarbeidet vore kanalisert gjennom nettverket *Medieval Nordic Text Archive* (domenet www.menota.org).

1 Drift av Menotas arkiv

- Som nemnt i førre årsrapport vart arkivet flytta frå Oslo til Bergen i byrjinga av 2016. Etter avtale med Universitetsbiblioteket ligg alle filene no i eit repositorium ved UBB, og dette blir drifta kostnadsfritt av IT-miljøet ved UBB. UBB tilbyr også IT-hjelp i eit visst omfang, like eins kostnadsfritt, m.a. for oppdatering av stilark og skjema. Erfaringane med samarbeidet er svært gode; Øyvind Liland Gjesdal har alltid stilt opp når det har vore behov for hjelp.
- Gjennom heile 2017 har underteikna samarbeidd med Paul Meurer ved Uni Research Computing for å tilpasse arkivet til Corpuscle-installasjonen. Utfordringa ligg her i at det ikkje er anna finansiering for hans arbeid enn det som ligg i Clarino, og der har han truleg strekt seg lenger enn denne løyvinga rekk. Takk vere hans velvilje er det gjort ei rekkje mindre, men etterspurde endringar i applikasjonen. Det er ikkje lenger nokon tvil om at Menota tilbyr eit mykje rikare brukargrensesnitt og sterkare søkerutinar enn det hadde i Oslo.
- I løpet av 2017 er arkivet utvida med fire transkriberte fragment av *Konungs skuggsjá* (til dels på meir enn eitt nivå), alle ved Nina Stensaker (master i norrøn filologi ved UiB haustsemesteret 2016). Det er no 40 tekstar i arkivet: <http://clarino.uib.no/menota/catalogue>

2 Tekstar på veg inn i arkivet

- Underteikna har brukt mykje tid det siste halvåret på å førebu innlegginga av tre store islandske tekstar i arkivet, alle saman koda på tre nivå og med full morfologisk annotasjon. Det dreiar seg om AM 677 4to og (som pilotstudie) AM 132 fol frå Andrea de Leeuw van Weenen (Leiden) og *Wolfenbüttelbók* frå Fabian Schwabe (Tübingen). I tillegg har underteikna byrja på arbeidet med å leggje inn fleire store fornsvenske bønnebøker ved Ingela Hedström (Stockholm). Tekstane ligg no på ei nyoppretta test-side i arkivet: <http://clarino.uib.no/menota-test/catalogue>

3 Tekstutgjevingsprosjekt

- Underteikna er leiara for prosjektet "Magnus Lagabøtes landslov etter handskriftet Holm perg 34 4to". Riksarkivet har teke opp utgåva i sine planar og vil stå for kostnadene ved publiseringa. Utgåva byggjer på den teksten som Anna C. Horn (Oslo) har publisert i Menota, og som ho vil supplere med ei parallell omsetjing til moderne norsk. Underteikna har først og fremst ei koordinerande rolle i dette prosjektet, men har m.a. i 2017 gjennomført ein revisjon av den XML-teksten som skal leggjast til grunn for utgåva. Robert Paulsen, phdstipendiat ved UiB, gav verdifulle råd i denne revisjonen, ettersom han gjennom sitt avhandlingsarbeid har inngåande kjennskap til ortografien i handskriftet.
- Robert Paulsen og underteikna gav eit kurs i vårsemesteret 2017, der sju studentar (fire norske og tre tyske) transkriberte det største av landslovfragmenta, NRA 7, på tre nivå. Dette arbeidet er no kontrollert og publisert i Menota. Transkripsjonen bygde på transkripsjons- og konverteringsrutinar

utvikla av Robert Paulsen, og dokumentert i Menotas nye Tutorial:

http://www.menota.org/HB3_T1.xml

4 Gjennomgang av materiale frå Gammalnorsk Ordboksverk

- Saman med Erik Simensen (tidlegare medarbeidar ved Gammalnorsk ordboksverk i Oslo) og Rune Kyrkjebø (UBB) gjekk underteikna gjennom eit heilt rom med arkivmateriale frå Gammalnorsk ordboksverk, overført frå Oslo til Bergen. Arbeidet skjedde i byrjinga av mai 2017 og førte til at vi kunne kaste om lag halvparten av dette materialet, og samtidig planleggje organiseringa og lagringa av den andre halvparten. Materialet ligg førebels i eit arkivrom i 1. etasje i HFbygget. Reise- og opphaldskostnadene for Erik Simensen vart dekte av UBB.
- Saman med Rune Kyrkjebø (UBB) gjekk underteikna i august 2017 gjennom alle dei 236 kartotekskuffane med ordbokssetlar frå Gammalnorsk ordboksverk. Dei var overførte til Bergen i stor uorden og utan nokon dokumentasjon. Vi sorterte dei etter tekstar og la til rette for overføring til fryselager og deretter lagring i syrefrie boksar.

5 Fullføring av den morfologiske annotasjonen av *Konungs skuggsjá*

- Frå *Eining for digital dokumentasjon* ved UiO mottok Menota hausten 2015 ein morfologisk annotert versjon av hovudhandskriftet av *Konungs skuggsjá*. I denne versjonen mangla det annotasjon til om lag ein tredjepart av orda, tilfeldig spreidd gjennom teksten. Feilen går tilbake til Dokumentasjonsprosjektet på 1990-talet, og vår kontakt i Oslo meinte at den ikkje lét seg rette opp. Juliane Tiemann, phd-stipendiat ved UiB, gjekk seinhaustes 2017 i gang med å supplere den manglande annotasjonen, og ho skal etter planen fullføre dette arbeidet i vårsemesteret 2018. Her har ho god hjelp av dei ordbokssetlane som er nemnde ovanfor, og som UBB (takk vere initiativ frå Rune Kyrkjebø) har stilt til disposisjon for henne på lesesalen i Spesialsamlingane i HF-bygget.

6 Møteverksemd

- Løyvinga til arkivet gjorde det mogleg for underteikna å møte på (og leie) rådsmøtet i Menota, Oslo, 1. sept. 2017. Referat frå dette møtet ligg her: http://www.menota.org/DOK_RaadsReferat2017-09-01.xml
- Dagen i førevegen leia underteikna eit redaksjonsmøte i *Menota Handbook*: http://www.menota.org/DOK_Referat2017-08-31.xhtml
- Løyvinga gjorde det også mogleg med delvis dekning av faglege reiser til Frankfurt (januar 2017), København (februar 2017) og Tromsø (september 2016).

7 Redigering av *Menota Handbook*

- Revisjonen av *Menota Handbook* har halde fram med full styrke i 2017. Det har vore mange og gode bidrag frå medarbeidarar i Reykjavík, Oslo, Uppsala, København og Berlin: Haraldur Bernharðsson, Karl G. Johansson, Marco Bianchi, Beeke Stegmann, Alex Speed Kjeldsen, Tarrin Wills og Friederike Richter. Redaksjonsmøte har vore haldne i København (februar 2017), Reykjavík (mai 2017) og Oslo (september 2017). Versjon 3.0 er no langt komen med underteikna som redaktør og medforfattar): http://www.menota.org/HB3_index.xml

8 Domenenamn

- Løyvinga til arkivet har dekt leiga av domenet www.menota.org

9 Tildeling til arkivet i 2017

- På grunn av den vanskelege økonomien fekk arkivet berre 20.000 kr til drift i 2017. Denne løyvinga vart brukt nesten fullstendig gjennom året, men det er ikkje mogleg å gje ein nøyaktig sum så lenge rekneskapen ikkje er avslutta.

Bergen, 2. januar 2018,

Odd Einar Hangan

Årsrapport 2017, målføresamlingen ved Institutt for lingvistiske, litterære og estetiske studium (LLE) ved Universitetet i Bergen

Personale

Gjert Kristoffersen har det overordnede ansvaret for arkivet, kompensert med avkorting i undervisningsplikten. Det er ikke fast administrativt personale knyttet til samlingen, men Bente Selback har utført oppgaver på timebasis, med dekning i driftsbevilgningen på kr. 20.000,-.

Virksomhet

LLE og målføresamlingen er deltakere i det NFR-finansierte infrastrukturprosjektet Language Infrastructure made Accessible (LIA), ledet av Tekstlaboratoriet ved Universitetet i Oslo. Målet med prosjektet er å digitalisere og transkribere alle analoge målføreopptak i Norge og gjøre dem tilgjengelig i en søkbar forskningsdatabase. Bergensdelen av prosjektet finansierer en forsker/lokal prosjektleder i 50 % stilling, samt tre transkribørstillinger på inntil 20 % hver. Bente Selback har vært tilsatt i forskerstillingen fra prosjektstart, mens det har vært noe gjennomtrekk i transkribørstillingene. I vårsemesteret var mastergradsstudentene Silje-Marie Sandnes, Trond Minde og Maren Østrem Nesse. Sandnes sluttet sommeren 2017. I høstsemesteret har Marie Lund og Hans Emil Kvakland vært tilsatt til tillegg til Nesse og Minde.

Arbeidet med å digitalisere det såkalte manuskriptmaterialet i samlingen fortsetter. Dette blir gjort i samarbeid med UB, som stiller kamera og nettløsning til disposisjon. Digitaliseringen medfører at materialet kan stilles til disposisjon for forskere og andre interesserte på en helt annen måte enn i dag. Arbeidet begynte i januar 2015. I 2017 gav instituttet tilskudd på til sammen 54.780 til dette arbeidet. Bente Selback har utført arbeidet. Her er utdrag fra rapporten fra Bente Selback om arbeidet i 2018.

I 2017 er eg kommen gjennom materialet frå Radøy, Samnanger, Stord, Sund, Sveio, Tysnes, Ullensvang og Ulvik. I tillegg har eg starta på Vaksdal, men dette materialet er ikkje ferdig enno. Frå tidlegare er Askøy, Austevoll, Austrheim, Bergen (utanom det store TUB-materialet), Bømlo, Eidfjord, Etne, Fitjar, Fjell, Fusa, Granvin, Jondal, Kvam, Kvinnherad, Lindås, Masfjorden, Meland, Os og Osterøy ferdige. I tillegg har eg skanna enkeltdokument frå andre boksar når det har vore nokon som har hatt bruk for dei.

I 2017 har eg teke om lag 3500 bilete. Legg me til bileta frå 2015 og 2016, er me komne opp i totalt om lag 13 800. I løpet av året er eg kommen gjennom 72 katalognummer. Legg me til katalognummera frå 2015 og 2016, er me totalt ferdige med om lag 300 av dei vel 1100 oppføringane under M i katalogen, altså om lag 27 prosent.

Mandag 20. mars ble det organisert feltarbeid på Austevoll videregående skole som del av undervisningen på NOSP221/251/321, NOLING221, der Gjert Kristoffersen var emneansvarlig. Det ble gjort opptak av til sammen 18 personer, 12 elever født i 2000 og 6 lærere, født mellom 1950 og 1962. Opptakene består dels av sosiolingvistiske intervjuer, der informantene ble intervjuet to og to av studentene, dels av en lesetest som skulle avdekke om informantene har tonelagskontrast. Opptakene er lagt inn som del av samlingen.

I 2016 innledet vi samarbeid med Universitetsbiblioteket om å konvertere katalogen til et format som gjør at den kan legges ut på internett med søkefunksjoner. Dette arbeidet fortsatte i 2017, men på grunn av uklarheter rundt finansiering og stort arbeidspress ved UB er det ennå ikke avsluttet. Det finansielle er nå avklart, og vi regner med at arbeidet vil være avsluttet i løpet av første halvår 2018.

Når dette prosjektet er fullført, og LIA-infrastrukturen blir klar i 2019, vil tilgangen til arkivet for forskere og andre bli mye større. Da forventer vi også større pågang enn det vi har hatt til

nå. Samtidig går nåværende leder av med pensjon i juni i år, og det er ennå uklart hvordan ansvaret for arkivet skal videreføres. Dette vil bli tatt med instituttledelsen i løpet av vårsemesteret 2018.

Økonomi

Vi har også i 2017 hatt et driftsbudsjett på 20.000,- fra instituttet. Disse har dels vært brukt til å dekke løpende driftskostnader, dels til å finansiere feltarbeidet på Austevoll.

Planer for 2018

Det er søkt om videreføring av digitaliseringen av manuskriptmaterialet ut semesteret. I tillegg vil et begrenset samarbeid om en ny samling av gamle ord og uttrykk fra Kvam bli videreført. Nettutgaven av katalogen ventes også ferdigstilt i løpet av året. Som nevnt går undertegnede av med pensjon i juni i år, og det er uklart hvordan ansvar og virksomhet skal føres videre etter dette.

Bergen 31. januar 2017
Gjert Kristoffersen

Stadnamnsamlinga, LLE, UiB, Postboks 7805, 5020 Bergen

Arbeid knytt til Stadnamnsamlinga i 2017

Kjell Erik Steinbru fullførte i fjor vår eit arbeid med eit tilleggsmateriale frå Stord. Han redigerte materialet og gjorde det klart til utlegging på nettet. I midten av september vart tilfanget gjort tilgjengeleg på nettsida Hordanamn.

Steinbru har òg arbeidd vidare med ei namnesamling frå Røldal som vart levert inn til instituttet seinhaustes i 2015. Det syner seg at dette materialet hadde ein del manglar (blant anna manglande kartplassering av ganske mange namn og ein god del tilfelle med dobbelføring), og arbeidet med å retta opp i dette er enno ikkje fullført.

Med grunnlag i friviljug innsats av Øystein Reigem i Uni C. og oss som er knytte til Stadnamnsamlinga, deltok me på UiB-arrangementet Digital myldredag som føregjekk i Grieghallen 4. oktober i fjor. Dette opplevde me som eit svært positivt arrangement.

Det kjem stadig inn verdifullt namnemateriale til samlinga. Det sist innkomne er ei privat namnesamling frå Unneland i Arna som vart levert inn til kopiering og digitalisering no i januar. Dette er ei imponerende stor samling (med mange hundre namn) og materialet ser ut til å ha uvanleg høg kvalitet. På instituttet ligg det òg ein god del tidlegare innkomne namnemateriale som me ikkje har fått teke skikkeleg hand om.

Stadnamnsamlinga hadde ganske små midlar til rådvelde i 2017, konkret 36.600 kroner. Heile dette beløpet var pengar som instituttet løyvde. Det kom ikkje inn midlar frå eksterne partar i fjor. 27.817 kroner gjekk med til lønsutgifter. Restsummen som stod att då lønsutgiftene var trekte frå, var ikkje stor nok til å dekkja det som Uni Computing hadde uteståande på instituttet 26. oktober i fjor. (Jf. med dei medlagde kopiane frå den oversikten som økonomiavdelinga publiserte den dagen, og jamfør vidare med den skriftlege avtalen mellom instituttet og Uni C. som vart ordna tidleg i fjor.)

LLE, 25. januar 2018

Kjell Erik Steinbru

Talebanken

Talebanken (<http://folk.uib.no/hnohs/Talebanken.html>) er eit digitalt forskingsarkiv (korpus) der talemålstranskripsjon er kopla saman med lyd, automatisk morfologisk annotasjon og ei metafil med bakgrunnsopplysningar. Banken blir brukt til sosiolingvistisk annotasjon og statistisk distribusjonsanalyse av materialet. Han tener dessutan som dokumentasjon for publiserte forskingsresultat, og han legg til rette for gjenbruk av materiale. Talebanken har sitt utgangspunkt i prosjekta *Dialektendringsprosessar* og *Språkutvikling på industristader*. Ansvarleg fram til sommaren 2017 var Helge Sandøy; etter sommaren tok Ragnhild Lie Anderson over ansvaret.

I 2017 la vi inn materiale frå Farsund, og ikkje langt innpå nyåret blir det levert ei masteroppgåve som har utnytta banken. To phd-kandidatar brukar for tida banken i prosjekta sine, og fleire forskarar brukar det i mindre prosjekt. Vi prøver òg å utvikle erfaring med å legge inn transkripsjon og lyd frå LIA-prosjektet for lettare å kunne bruke eldre materiale i analysane.

Som sosiolingvistisk forskingsressurs er Talebanken no blitt svært stor; han inneheld no 8,2 millionar løpeord. Ved årsskiftet låg det inne materiale frå studiar i 16 kommunar og 22 lokalsamfunn, og frå dei fleste stadane er det både gammalt materiale (dvs. jamt over 30 år gammalt) og nyinnsamla materiale. Det er allereie skrive 15 masteroppgåver og 2 doktoravhandlingar med utgangspunkt i korpuset.

Gjennom ei tildeling frå småforskmidlar ved instituttet fekk Sandøy 36 860 kr til assistentarbeid i delprosjektet *Bergingsaksjon for historisk talemålsmateriale*, der det er kartlagt store mengder lydopptak som finst i Kommune-Noreg, og som vi håpar å kunne utvikle eit digitaliseringsprosjekt for.

31.1.2018

Ragnhild Lie Anderson

TEATERARKIVET

ÅRSMELDING 2017

2017 har vært et aktivt år ved Teaterarkivet, med besøk av forskere fra inn- og utland. Alle deler av arkivet har vært benyttet, fra de gamle notene fra Schediwys tid til 1950-årenes skuespill for barn. I 2017 kom det ut en bok om danserne ved teateret, *Ballettbyen Bergen* (2017), rikt illustrert med foto fra arkivet. Forfatteren har vært en flittig gjest i arkivet i flere år i denne forbindelse.

Teaterarkivet har også fått besøk av både forelesere og studenter ved teatervitenskap, og har assistert forskere med informasjon og Den Nationale Scene og andre teatre med tekster og ulike forespørsler. Teaterarkivet deltar i et prosjekt som professor Julie Holledge (prof. em. Flinders University, Australia/prof. II senter for Ibsen-studier) står for - nemlig å lage en 3D-modell av Det gamle Teater/Komediehuset på Engen.

Ellers fortsetter arkivaren med å scanne gamle teaterbilder og sende til sceneweb.no. Nå er antallet bilder fra Teaterarkivet kommet opp i 162. Dette er et viktig bidrag til å bevare og tilgjengeliggjøre de gamle bildene.

Registrering og syrefri lagring av DNS' tidlige korrespondanse (fra 1909 -) fortsetter. Det er gjort avtale med UB – spesialsamlingen om at de legger ut det skannede materialet fra arkivet på Marcus. En antar at det vil skje før påske.

Vi vil benytte anledningen til å understreke at det er meget viktig med teatervitenskapelig kunnskap for å arbeide i arkivet.

Alt i alt et godt og travelt år for Teaterarkivet.

Tove Jensen Holmås

Tor Trolie

Forskerskolene

Forskerskolen i litteratur, kultur estetiske fag
Forskarskolen i lingvistikk og filologi

Årsrapport for ”Forskerskolen i litteratur, kultur estetiske fag” 2017

Vårsemesteret gikk med til tre mesterklasser og tre skriveseminarer. Høstsemesteret ble en ny begynnelse, med mange nye stipendiater. Sammen med stipendiatene ble det bestemt at vi skulle bruke semesteret primært til å bli bedre kjent for så å øke ambisjonsnivået i 2018. Vi hadde ukentlige lunsjmøter, annenhver gang med prosjektpresentasjon og påfølgende diskusjon. Presentasjonene ble holdt av Wassim Rustom (engelsk litteratur), Ragnhild Gjeffen (teatervitenskap), Ingrid Nestås Mathisen (nordisk litteratur) og Gunn Inger Sture (fransk litteratur). Deltakelsen var til dels svært god, med opp mot tjue deltakere på det meste og stort sett minst ti. Kjernegruppen later nå til å bestå av rundt femten stipendiater med bra fordeling på de to instituttene.

Oversikt over mesterklasser og skriveseminarer:

3 Jan, Fri Kjersti Aarstein MASTERCLASS Norsk
12.15, rom 301, HF-bygget Mester: Prof. Eivind Tjønneland (UiB)

10 Feb Guro Sandnes, IF Writing workshop German Florian

15 Mars Florian Schreck MASTERCLASS English
Kl. 09.15, rom 301 Mester: Tobias Bulang (Universität Heidelberg)

31 Mars Inga Henriette Undheim, LLE Writing workshop Norsk _____

21 April Nafeesa Nichols, IF Writing workshop English

12 July Alvaro Seica MASTERCLASS Engelsk
13.00, rom 400 Mester: David Jahve Johnston (McGill University in Montreal)

6 October Alissa Jane Vik. MASTERCLASS English. Mester: Patricia Oliart (Newcastle University)

Bergen, 13. Februar, 2018

Erik Bjerck Hagen
LLE

Laura Sætveit Miles
IF

Rapport 2017 for *Forskarskulen i lingvistikk og filologi* ved UiB

Forskarskulen i lingvistikk og filologi har i 2017 vore leia av Bente Hannisdal, Institutt for framandspråk (IF), og Gunnstein Akselberg, Institutt for lingvistiske, litterære og estetiske studium (LLE).

Hannisdal og Akselberg har fordelt arbeidsoppgåvene seg i mellom ved at Hannisdal har hatt ansvaret for innkallingar og orienteringar til stipendiatar, rettleiarar og meistrar, medan Akselberg har hatt kontakten med Norwegian Graduate Researcher School in Linguistics and Philology (LingPhil) sentralt ved NTNU og vore Bergen sin representant i det nasjonale LingPhil-styret.

Elles har Hannisdal og Akselberg saman hatt ansvaret og gjennomføringa av lunsjmøta og møta med nye kandidatar. Den lokale forskarskulen har hatt administrativt, men ikkje fagleg ansvar for gjennomføringa av meisterklassane. Det faglege ansvaret knytt meisterklassane har rettleiar, meister og kandidat hatt ansvaret for.

Den lokale LingPhil-representanten har hatt ansvaret for å søkja LingPhil nasjonalt om midlar til gjennomføring av meisterklassane (reiser, opphald og honorar til meister, lunsj under meisterklassane, og utgifter til felles middag knytt til meisterklassane osv.).

Det er LingPhil sentralt som dekkjer alle utgifter knytte til gjennomføringa av den lokale forskarskulen. Den lokale forskarskulen har ikkje noko budsjett og dekkjer ikkje utgifter knytte til gjennomføringa. Administrasjonen ved IF har hatt i oppgåve å koordinera midlane som er løyvde frå LingPhil med dei utgiftene som er knytte til den lokale forskarskulen.

9 lunsjmøte har vore haldne i 2007. På desse møta har kandidatane lagt fram prosjektpresentasjonar eller delar av prosjekta sine, eller ein har diskutert felles problemstillingar og arbeidsoppgåver knytte til avhandlingsarbeidet. Møta har hatt ein uformell karakter der alle har hatt høve til å stilla spørsmål og delta i diskusjonane. Eit viktig prinsipp ved lunsjmøta er at rettleiarar ikkje skal vera til stades, slik at kandidaten kan vera fri til å leggja fram tankar og idear utan at rettleiar skal styra. Eit anna vitig prinsipp knytt til gjennomføringa av lunsjmøta, er at kandidatar med litt ulike lingvistiske eller filologiske tema, skal få kunnskap om og innsikt i korleis andre kandidatar arbeider med sine prosjekt metodisk, teoretisk og analytisk.

Det har vore halde 3 meisterklassar i 2017. Meisterklassane vert annonserte lokalt og dessutan nasjonalt på heimesidene til LingPhil. Før meisterklassane vert haldne, sender kandidaten ut eit samandrag av prosjektet eller ei orientering dei problemstillingane som skal handsamast. Under sjølve meisterklassen held kandidaten eit 45 min. langt innlegg om prosjektet eller om dei faglege temaa som skal drøftast. Dinest vert det kommentarar og opposisjonar frå meisteren. Meisterklassane er opne for dei som har interesserte av å ta del.

I 2017 har det vore halde 3 møte med nye kandidatar. På desse møta deltar kandidaten, rettleiaren og dei to representantane frå den lokale forskarskulen. Målet med møta er å orientera kandidat og rettleiar om dei tilboda som den lokale forskarskulen representerer. Dessutan vert det orientert om dei tilboda som den nasjonale forskarskulen LingPhil representerer. Dette gjeld t.d. søknader om gjennomføring av meisterklasse, deltaking på faglege seminar og eventuelle opphald i utlandet. Det er i den samanhengen viktig å peika på at kandidatane sjølv og dei lokale forskarskulane kan melda inn interesse og tema for komande nasjonale forskarkurs.

Av di det for tida ikkje er så mange stipendiatar i lingvistikk og filologi, har gjennomsnittstalet for deltakarar variert ein del frå gong til gong, men det ville ha vore ein føremun om kandidatane innom lingvistikk og filologi hadde vore flinkare å møta fram. Det viser seg ofte at stipendiatane gjer svært 'smale' faglege val, på den måten at dei helst eller berre går på faglege tilbod som ligg tett opp til deira eige emne med omsyn til metode, teori og analyse. Vi meiner derimot at alle ville hatt nytte av den kunnskapen og innsikta som andre faglege tilnærmingar representerer, òg med omsyn til gjennomføringa av eigne prosjekt.